

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

VÁLASZTÁSI FÜZETEK

228.

SEGÉDLET

**a helyi választási irodák vezetői részére
a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők
időközi választásainak lebonyolításához**

SEGÉDLET

**a helyi választási irodák vezetői részére
a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők
időközi választásainak lebonyolításához**

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. NAGY ATTILA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

Dr. Jackli Tamás

Dr. Mucsi Tamás

Dr. Péter-Delbó Márta

Péteri Attila

Dr. Tóth Mária

Dr. Wiedemann János

Lektorálta:

Dr. Nagy Attila

TARTALOMJEGYZÉK

1. A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK IDŐKÖZI VÁLASZTÁSÁNAK SZABÁLYAIT TARTALMAZÓ JOGSZABÁLYOK.....	7
2. A VÁLASZTÓJOG.....	8
2.1. NEMZETISÉGI REGISZTRÁCIÓ	8
3. A VÁLASZTÁSI RENDSZER.....	10
3.1. A VÁLASZTÁS KITÜZÉSE	10
3.2. TELEPÜLÉSI NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK IDŐKÖZI VÁLASZTÁSA	11
4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK	12
4.1. VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK	12
4.1.1. <i>A nemzetiségi SZSZB</i>	12
4.1.2. <i>A HVB</i>	12
4.2. VÁLASZTÁSI IRODÁK	13
4.2.1. <i>Választási irodák feladatai</i>	13
4.2.2. <i>A helyi választási iroda</i>	13
4.2.3. <i>A választási irodákra vonatkozó általános szabályok</i>	13
5. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE.....	15
5.1. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK LÉTREHOZÁSA	15
5.2. AZ ÉRTEŚITŐ	15
5.2.1. <i>Az értesítő tartalma</i>	15
5.2.2. <i>Az értesítő megküldése</i>	16
5.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK TOVÁBBVEZETÉSE	16
5.3.1. <i>A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése</i>	16
5.3.2. <i>A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre</i>	16
5.3.2.1. <i>Mozgóurna igénylése</i>	16
5.3.2.2. <i>A mozgóurna iránti kérelem benyújtása</i>	16
5.3.2.3. <i>A mozgóurna iránti kérelem adattartalma</i>	17
5.3.2.4. <i>A mozgóurna iránti kérelem elbírálása</i>	17
5.3.2.5. <i>Átjelentkezés</i>	18
5.4. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK LEZÁRÁSA ÉS KINYOMTATÁSA	18
5.4.1. <i>A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása</i>	18
5.4.2. <i>A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása</i>	18
5.5. A NÉVJEGYZÉK NYILVÁNOSÁGA	19
5.5.1. <i>A központi névjegyzék nyilvánossága</i>	19
5.5.2. <i>A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága</i>	19
6. A JELŐLTAJÁNLÁSSAL, JELŐLTEK, JELŐLŐ SZERVEZETEK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK	20
6.1. A JELŐLŐ SZERVEZET BEJELENTÉSE	20
6.1.1. <i>A szervezet bejelentése</i>	20
6.1.2. <i>A szervezet adatainak ellenőrzése</i>	22
6.1.3. <i>A jelölő szervezet emblémája</i>	23
6.1.4. <i>Meghatalmazott bejelentése</i>	23
6.1.5. <i>Az adatok rögzítése az NVR-ben</i>	24
6.2. AZ AJÁNLÁS	24
6.3. A JELŐLT BEJELENTÉSE.....	27
6.4. BÍRSÁG KISZABÁSA AZ AJÁNLÓÍVEK ÁTADÁSÁRA VONATKOZÓ TÖRVÉNYI KÖTELEZETTSÉG MEGSZEGÉSE MIATT	27
6.5. AZ AJÁNLÁSOK ELLENŐRZÉSE	28
6.6. JELŐLŐ SZERVEZET ÉS A JELŐLT NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELE.....	30
6.6.1. <i>A jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartása</i>	31
6.6.2. <i>A jelölt kiesése</i>	31
6.7. JELŐLT HIÁNYÁBAN ELMARADÓ VÁLASZTÁS.....	31

7. VÁLASZTÁSI KAMPÁNY	32
7.1. VÁLASZTÁSI KAMPÁNYIDŐSZAK	32
7.2. A KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG	32
7.3. A KAMPÁNY ESZKÖZEI	34
7.3.1. A plakát	34
7.3.2. A választási gyűlés	35
7.3.3. Politikai reklám.....	36
7.3.3.1. Politikai reklám fogalma.....	36
7.3.3.2. A politikai reklám közzététele - általános szabályok.....	36
7.3.4. Politikai hirdetés.....	37
7.3.5. A média és a sajtó műsorszámainak szerkesztésével kapcsolatos előírások.....	38
7.4. KÖZVETLEN POLITIKAI KAMPÁNY	39
7.5. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS.....	39
7.6. TILTOTT KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG	39
7.6.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás, továbbá szavazóhelyiséghez történő autóbuszos szállítás	39
7.6.2. Relatív területi kampánytilalom.....	40
7.6.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása.....	41
7.6.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele	41
7.6.5. Az EXIT POLL közvélemény-kutatás eredményének közzététele a szavazás napján a szavazás befejezéséig	41
7.7. A MÉDIA KAMPÁNYBAN VALÓ RÉSZVÉTELÉVEL KAPCSOLATOS KIFOGÁS ELBÍRÁLÁSA SORÁN ALKALMAZHATÓ JOGKÖVETKEZMÉNYEK.....	41
7.8. ADATSZOLGÁLTATÁS A NÉVJEGYZÉKBŐL	42
8. SZAVAZÁS	43
8.1. A SZAVAZÁS JOGI ELŐKÉSZÍTÉSE.....	43
8.1.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása	43
8.1.2. A szavazólap.....	43
8.1.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása.....	45
8.1.4. Szavazási kellékek biztosítása	46
8.1.5. Biankó szavazóköri jegyzőkönyvek nyomtatása	46
8.2. SZAVAZÁS HELYE.....	47
8.3. SZAVAZÁS IDEJE.....	47
8.4. SZAVAZÓHELYISÉG ÉS ANNAK FELSZERELTSÉGE	47
8.5. A SZAVAZÁSNAPI KELLÉKEK ÁTADÁSA	49
8.6. A SZAVAZÁS	49
8.6.1. Szavazóhelyiségben tartózkodhatnak.....	49
8.6.2. A szavazás megkezdése	49
8.6.3. Választópolgár a szavazóhelyiségben, a választópolgár azonosítása	50
8.6.4. A szavazat leadása	50
8.6.5. A szavazás módja	51
8.6.6. Az SZSZB tájékoztató és segítő szerepe, működésének egyéb kérdései.....	52
8.6.7. Szavazás mozgóurnával	52
8.6.8. A szavazás lezárása.....	53
9. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA	54
10. JOGORVOSLATOK	56
10.1. JOGORVOSLATOK ÁLTALÁBAN.....	56
10.1.1. Jogorvoslatok fajtái	56
10.1.2. Jogorvoslati határidők.....	56
10.1.3. Általános hatásköri szabályok	56
10.2. AZ EGYES JOGORVOSLATOK.....	56
10.2.1. Kifogás.....	56
10.2.2. Fellebbezés.....	58

10.3. SPECIÁLIS JOGORVOSLATOK	58
10.3.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok	58
10.3.2. Névjegyzékekkel kapcsolatos jogorvoslat.....	58
10.3.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat.....	59
10.3.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat.....	59
10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat.....	59
10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt	59
10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat.....	60
10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt	60
11. PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁS.....	61
11.1. BEVEZETÉS.....	61
11.2. NORMATÍV TÁMOGATÁSOK BIZTOSÍTÁSA, VÁLASZTÁSI KIADÁSOK TERVEZÉSE.....	61
11.3. A TÁMOGATÁSI ÖSSZEGET FOLYÓSÍTÁSA.....	63
11.4. ELSZÁMOLÁS A VÁLASZTÁS CÉLJÁRA BIZTOSÍTOTT PÉNZESZKÖZÖKRŐL	64
11.4.1. Az elszámolás pénzügyi feladatai	64
11.5. ELSZÁMOLÁSI ELJÁRÁS ÉS HATÁRIDŐK.....	64
11.6. A KÉPVISELŐ-TESTÜLET FELOSZLÁSÁNAK KIMONDÁSA VAGY FELOSZLATÁSA MIATT TARTOTT IDŐKÖZI VÁLASZTÁS SAJÁTOS PÉNZÜGYI FELADATAI.....	65
11.6.1. Pénzügyi fedezetének biztosítása	65
11.6.2. NVI-nél felmerülő kiadásainak megtérítése.....	66
11.6.3. Pénzügyi elszámolása	66

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
Njtv.	2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
Ve.	2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról
NVB	Nemzeti Választási Bizottság
TVB/FVB	területi/fővárosi választási bizottság
HVB	helyi választási bizottság
SZSZB	szavazatszámláló bizottság
NVI	Nemzeti Választási Iroda
TVI/ FVI	területi/fővárosi választási iroda
HVI	helyi választási iroda
NESZA	a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása
SZL	a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartása
NVR	a választások informatikai rendszere (Nemzeti Választási Rendszer)
VÁKIR	Választási Kommunikációs és Információs Rendszer

1. A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK IDŐKÖZI VÁLASZTÁSÁNAK SZABÁLYAIT TARTALMAZÓ JOGSZABÁLYOK

---

1. Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény), amely megfogalmazza a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok létrehozásának jogát.
2. 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njtv.), amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer felépítését, elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint rendelkezést tartalmaz az időközi választás megtartására vonatkozóan.
3. 2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról (Ve.), amely a választási eljárási jog elemeinek szabályait rögzíti.
4. 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről.
5. 6/2021. (VIII. 31.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választása, a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása, valamint a helyi népszavazások költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről.
6. 21/2022. (X. 24.) IM rendelet a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése feloszlásának kimondása, illetve feloszlata miatt tartandó időközi választás költségei megelőlegezésének részletes szabályairól.
7. 11/2024. (VII. 8.) IM rendelet (Vhr.) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választásán és a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól, valamint az eljárásban használandó nyomtatványokról.

2. A VÁLASZTÓJOG

2.1. Nemzetiségi regisztráció

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán az a választópolgár gyakorolhatja választójogát, aki legkésőbb a szavazást megelőző kilencedik napon 16.00 óráig kéri, hogy valamely nemzetiség névjegyzékébe felvegyék (nemzetiségi regisztráció). A nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartásba vételi iránti kérelemnek – amelyet csak magyarországi lakcímmel rendelkező, magyar állampolgárságú választópolgár jogosult benyújtani – tartalmaznia kell

- a kérelmező személyes adatait;
- a nemzetiség megjelölését, amely lehet: bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán;
- a választópolgár nyilatkozatát, amelyben megvallja az adott nemzetiséghez tartozását.

A kérelem tartalmazhatja, hogy a választópolgár nemzetiségi regisztrációját az országgyűlési választásokra is kiterjeszti.

A kérelem formanyomtatványa a www.valasztas.hu internetes oldalon, a „Választópolgároknak / Ügyintézés / Kérelmek magyarországi lakcímmel rendelkezőknek” menüpontban érhető el.

A kérelmet

- az arra jogosult vagy az általa megbízott kézbesítési meghatalmazott személyesen bármely helyi választási irodához vagy
- az arra jogosult elektronikus azonosítást követően elektronikus úrlapon

nyújthatja be.

A helyi választási irodák elérhetőségei a www.valasztas.hu oldalon, a „Választási szervek / Helyi választási szervek / Választási szervek elérhetőségei, döntései” menüpontban is megtalálhatók.

A jogszabályi rendelkezések szerint a nemzetiségi **névjegyzékbe kérelmére fel kell venni** azt, aki

- az általános szabályok szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkezik,
- magyar állampolgár,
- aki a bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén vagy ukrán nemzetiséghez tartozik, és
- e nemzetiséghez tartozását a nemzetiségi választópolgárként való nyilvántartásba vétel iránti kérelem benyújtásával megvallja.

A választópolgár csak egy nemzetiség tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként nyilvántartott választópolgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani. Lehetősége van a választópolgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, és az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán **a nemzetiségi névjegyzékbe vett választópolgár szavazhat. Választható, ha**

- a nemzetiségi névjegyzékben szerepel, illetve
- nyilatkozatot tesz arról, hogy
  - a nemzetiség képviselétét vállalja,
  - a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri,
- a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje.

		Magyar állampolgár		EU-s állampolgár	Huzamos tartózkodási jogosultság, Menekült
		magyarországi lakcímmel	magyarországi lakcím nélkül		
nemzetiségi önkormányzati választás	szavazás	nemzetiségi regisztráció	-	-	-
	jelöltség	nemzetiségi regisztráció	-	-	-

Választójog a nemzetiségi önkormányzati választásokon

3. A VÁLASZTÁSI RENDSZER

3.1. A választás kitűzése

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választását a HVB a mandátum megüresedésétől számított **százhusz napon belülre** tűzi ki.

A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja a kitűzés napját követő **hetvenedik és kilencvenedik nap** közé, vasárnapra essen.

A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja ne essen a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, továbbá húsvét- és pünkösdvasárnapra.

Nem lehet kitűzni időközi választást 2028. március 31. utáni napra.

A választás kitűzéséről szóló bizottsági határozatban (annak mellékleteként) meg kell állapítani a választási határnapok/határidők naptár szerinti dátumait. Ha valamelyik határidő munkaszüneti napra esne, a HVB a határidőt átteheti az azt megelőző vagy követő munkanapra.

A HVI vezetője az időközi választás kitűzésére okot adó tény tudomására jutását követően haladéktalanul tájékoztatja az NVI elnökét az alábbi Bejelentőlap szervezes@nvi.hu e-mail címre történő megküldésével (a bejelentőlap megtalálható a **VÁKIR Tudástár Nyomtatványok/Iratminták** menüpontjában).

IDŐKÖZI VÁLASZTÁS	
Vármegye megnevezése:	<input type="text"/>
Település neve:	<input type="text"/>
EVK sorszáma:	<input type="text"/>
székhelytelepülés neve:	<input type="text"/>
A választás típusa:	<input type="text"/>
Mandátum megszűnésének oka:	<input type="text"/>
A mandátum megszűnésének / a képviselő-testület feloszlásának ideje:	<input type="text"/> év <input type="text"/> hónap <input type="text"/> nap
A megüresedett képviselői helyek száma:	<input type="text"/>
A HVB ülés tervezett időpontja:	<input type="text"/> év <input type="text"/> hónap <input type="text"/> nap
A választás tervezett időpontja:	<input type="text"/> év <input type="text"/> hónap <input type="text"/> nap
A települési önkormányzat polgármesteri hivatala (közös önkormányzati hivatal esetén a közös önkormányzati hivatal) megnevezése és pénzforgalmi számlaszáma:	<input type="text"/> <input type="text"/>
HELYI VÁLASZTÁSI IRODA ELÉRHETŐSÉGEI (Kérjük az adatokat a VÁKIR-ban is aktualizálni.)	
HVI címe:	<input type="text"/>
HVI vezető adatai:	<input type="text"/>
név:	<input type="text"/>
közvetlen telefon:	<input type="text"/>
mobit:	<input type="text"/>
e-mail:	<input type="text"/>
Dátum:	<input type="text"/> év <input type="text"/> hónap <input type="text"/> nap
	<input type="text"/> HVI / TVI vezető aláírása
	PH.

A HVI vezetője a választást kitűző határozatot annak meghozatala napján – a TVI vezetőjének egyidejű tájékoztatása mellett – megküldi az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

3.2. Települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása

Ha a települési nemzetiségi önkormányzati képviselő helye megüresedik, helyére a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Az a jelölt, aki egyetlen szavazatot sem kapott, nem lehet képviselő. Ha a megüresedett mandátumot nem lehet betölteni, mert nincs több jelölt, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.

Időközi választást kell kitűzni az üres helyekre, ha a képviselők száma a **képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, azaz 5 fős testület esetén 2-re, 3 fős testület esetén 1-re.**

Továbbá időközi választást kell kitűzni abban az esetben is, ha a képviselő-testületet **feloszlatták**, vagy a képviselő-testület **kimondta feloszlását**. Ilyenkor meg kell vizsgálni, hogy a nemzetiségi önkormányzatnak rendelkezésére áll-e az időközi választás lebonyolításához szükséges pénzügyi fedezet. Ha igen, akkor lehet kitűzni az időközi választást.

Szintén időközi választást kell kitűzni, ha az általános választás eredménytelen, vagy azt követően az önkormányzat nem alakul meg. Ezen indokok alapján legközelebb 2029-ben lehet időközi választás. Ha az általános választást elegendő jelölt hiányában nem lehetett megtartani, az időközi választást legkorábban a szavazás kitűzött napját követő napon lehet kitűzni.

A választás az „egyéni listás” választás szabályai szerint történik azzal, hogy

- a megválasztandó képviselők számát, valamint a **jelöltséghez szükséges ajánlások számát** a HVB a választást **kitűző határozatában** állapítja meg,
- a megválasztható képviselők száma az alábbiak szerint alakul:
  - ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma az időközi választás kitűzésének napján a településen kevesebb mint száz fő, a megválasztható képviselők száma annyi, ahány képviselő a 3 fős testületből hiányzik (akkor is, ha eddig 5 fős volt a testület),
  - ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen legalább száz fő, a megválasztható képviselők száma annyi, ahány képviselő az 5 fős testületből hiányzik (akkor is, ha eddig 3 fős volt a testület).

A települési önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a **választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok öt százalékának**, de **legalább öt** választópolgárnak az ajánlása szükséges.

A választópolgárok száma és a szükséges ajánlások száma a központi névjegyzékben érhető el (*NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempe sor – Központi névjegyzék modul – Listák, statisztikák menü – Nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartás statisztikája* menüpontban a kitűzés dátumának megadásával).

A konkrét ajánlószámot a HVB a választás kitűzéséről szóló határozatában állapítja meg, mégpedig felfelé kerekített egész számmal.

Képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a **legtöbb** érvényes szavazatot kapták. **Szavazategyenlőség esetén sorsolással** kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot.

4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK

4.1. Választási bizottságok

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán a következő választási bizottságok működnek:

- SZSZB,
- HVB,
- TVB/FVB,
- NVB.

A nemzetiségi önkormányzati választáson a nemzetiségi jelölő szervezetek nem jogosultak tag megbízására az egyes választási bizottságokba, így sem az SZSZB-be, sem a HVB-be.

4.1.1. A nemzetiségi SZSZB

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők **időközi választásán külön SZSZB működik** (nemzetiségi SZSZB), amennyiben más, a teljes települést érintő időközi választás nem zajlik egyidejűleg.

A nemzetiségi szavazást lebonyolító **SZSZB-be nem lehet delegálni**, de azok a jelölő szervezetek, amelyek a választáson jelöltet állítanak, egy-egy **megfigyelőt bízhatnak meg** (közös jelöltet állító jelölő szervezetek közösen jogosultak a megfigyelő megbízására).

Megfigyelő csak az adott nemzetiség regisztrált választópolgára lehet, ezt a HVI ellenőrzi. A HVI vezetője határozattal visszautasítja a megfigyelő megbízását, ha az nem felel meg a törvényes követelményeknek.

A megfigyelő

- figyelemmel kísérheti a nemzetiségi SZSZB munkáját,
- a szavazást, illetőleg a nemzetiségi SZSZB munkáját tevőlegesen vagy ráutaló magatartással nem befolyásolhatja, és nem zavarhatja,
- a szavazóköri jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit,
- kifogást nyújthat be,
- a szavazóhelyiségben köteles regisztrációs kártyát viselni,
- jelen lehet a szavazatszámolásnál.

A megfigyelő megbízásával és tevékenységével kapcsolatos költségek a megbízó jelölő szervezetet terhelik.

Fontos megjegyezni, hogy az SZSZB-be – tekintettel arra, hogy nincs lehetőség delegálásra – szükséges 5 választott tagot beosztani, mivel a mozgóurna kivételét és a működéshez, határozatképességhez szükséges 3 tag jelenlétét egyidejűleg csak így lehet biztosítani!

4.1.2. A HVB

A HVB feladatai az időközi települési nemzetiségi önkormányzati választáson:

- kitűzi az időközi települési nemzetiségi önkormányzati választást, egyidejűleg megállapítja a megválasztható képviselők számát, valamint a szükséges ajánlások számát,
- dönt a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről,
- dönt a jelöltek nyilvántartásba vételéről,
- jóváhagyja a szavazólap adattartalmát,
- dönt a települési nemzetiségi önkormányzati választással kapcsolatos kifogásról,
- megállapítja és közzéteszi a választás eredményét,
- egy szavazókörös településen ellátja az SZSZB feladatait is.

4.2. Választási irodák

4.2.1. Választási irodák feladatai

A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választás technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

A választási irodák

- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat.
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- a választás kitézése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános - választással kapcsolatos - adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 munkanapon belül tesznek eleget,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat,
- feladatkörükben adatkezelést végeznek a választási informatikai rendszerben,
- technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán a következő választási irodák működnek:

- HVI,
- TVI/FVI,
- NVI.

4.2.2. A helyi választási iroda

Minden településen önálló HVI működik. Közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken a HVI feladatait közös HVI látja el. A közös HVI vezetője a közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a HVI tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a HVI további tagjait,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a HVI tagjaitól,
- kizáró ok felmerülése esetén felmenti a HVI tagját.

4.2.3. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, az SZSZB mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a HVI tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízza meg, mely megbízás indokolás nélkül visszavonható. A választási iroda tagjairól nyilvántartást szükséges vezetni, és a választási irodai tagok nevét – mint közérdekből nyilvános adatot – a HVI-nek a honlapon közzé kell tennie.

A választási iroda tagjává közszolgálati tisztviselő, kormánytisztviselő és közalkalmazott, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló, a helyi választási iroda tagjává továbbá a székhelye szerinti polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatal munkavállalója bízható meg.

A Vhr. 5. § (1) bekezdése alapján a kormányhivatal a TVI, valamint a HVI vezetője által bejelentett igény szerint biztosítja a kormányhivatallal kormányzati szolgálati jogviszonyban álló kormánytisztviselő választási iroda tagjává történő megbízásának lehetőségét.

A választási irodának nem lehet tagja a képviselő, az alpolgármester, a választási bizottság tagja, a jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A helyi választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő összeférhetlenségi okot haladéktalanul köteles bejelenteni a TVI vezetőjének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült összeférhetlenségi okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

5.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása

Az állandó, folyamatosan aktualizált központi névjegyzékben minden választópolgár szerepel, aki bármelyik választástípusban választójoggal rendelkezik. Emellett még 18 év alatti, a választójogra csak várománnyal rendelkező polgárok is szerepelnek a központi névjegyzékben. A választás kitűzését követően azonban már olyan névjegyzékre van szükség, amely csak a kitűzött választáson aktív választójoggal rendelkező választópolgárok adatait tartalmazza. Egy-egy időközi választás kitűzését követően, **a szavazást megelőző 69. napon** ezért a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti a szavazóköri névjegyzéket, amelyben már csak az **adott választáson szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

Az időközi nemzetiségi választásra – amennyiben más választásra nem kerül sor a település egész területén – egy külön szavazókört kell kialakítani (nemzetiségi szavazókör), amelynek területe az egész települést magában foglalja. A szavazókör sorszáma: 800.

A nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán az a személy rendelkezik szavazati joggal, aki az adott nemzetiség regisztrált választópolgára, a településen **lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik**, és a **helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán vagy azt követő időközi választásán legutóbb**

- **ugyanezen településen** a szavazóköri névjegyzékben szerepelt, vagy
- **más településen szerepelt ugyan a szavazóköri névjegyzékben, de azon a településen már nincs sem lakóhelye, sem tartózkodási helye**, vagy
- **sehol sem szerepelt** a szavazóköri névjegyzékben.

A településen belüli, de szavazókörök közötti költözés esetén a választópolgárt az aktuális címe szerinti szavazókör névjegyzékébe kell felvenni.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz az időközi választás napját megelőző hatvankilencedik naptól szerepelnie kell a szavazóköri névjegyzékben azoknak a – szavazókörben lakcímmel rendelkező – kiskorú polgároknak is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak. Ők is megkapják az értesítőt, közülük azonban csak azok ajánlhatnak, akik az ajánlásgyűjtés befejezéséig nagykorúvá válnak.

A szavazóköri névjegyzék megtekintésére az informatikai rendszer lehetőséget nyújt (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Nemzetiségi szavazóköri névjegyzék megtekintés menüpont). Az NVI a szavazóköri névjegyzék elektronikus változatának elérését az NVR-ben a HVI részére a választás eredményének jogerőre emelkedését követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon **megsemmisíti**.

5.2. Az értesítő

5.2.1. Az értesítő tartalma

A választás kitűzéséről, a szavazás napjáról és helyéről az NVI értesítővel tájékoztatja a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében szereplő választópolgárokat.

Az értesítő a választópolgár személyes adatai közül csak a nevét, születési nevét (ha az eltér a viselt nevétől), születési idejét és a lakcímét, valamint nemzetiségét tartalmazza.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat is tartalmazza.

5.2.2. Az értesítő megküldése

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazás napját megelőző **hatvanhetedik napon** a nemzetiség szavazóköri névjegyzékében szerepelnek, az NVI küldi meg az értesítőt, úgy, hogy az a szavazást megelőző ötvenegyedik napig megérkezzen a választópolgárhoz.

Ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint a szavazás napját megelőző hatvannyolcadik napig Braille-írással készült értesítő vagy könnyített formában megírt tájékoztató megküldését kérte, számára az NVI a speciális értesítőt küldi meg.

Azt, aki a szavazás napját megelőző **hatvanhetedik napot követően** kerül felvételre valamely szavazókör névjegyzékébe, a felvételekor az NVI tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről.

Ha a választópolgár nem kapja meg vagy elveszíti az értesítőt, a HVI-től újat kérhet, amelyet az NVR-ből lehet kinyomtatni (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Értesítő/Határozat nyomtatás*). A menüpont a központilag postázott értesítők kézbesítését követően, a választás napját megelőző ötvenedik naptól elérhető az NVR-ben.

5.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése

5.3.1. A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az NVR a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzéken.

Ha a központi névjegyzékben szereplő választópolgár a szavazást megelőző 9. napig kéri **nemzetiségi regisztrációját** vagy annak **törlését**, az NVI automatikus döntéshozatallal a kérelmet a beérkezése napján elbírálja. A nemzetiségi regisztráció, illetve annak törlése ezt követően a szavazóköri névjegyzéken is átvezetésre kerül.

5.3.2. A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre

5.3.2.1. Mozgóurna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgóurnát kérhet. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgóurna igénylésére.

Az NVI a mozgóurnát igénylő választópolgárokról az informatikai rendszerben **külön jegyzéket** (a „mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke”) készít. Ebbe a nyilvántartásba – a nevétől eltérően – természetesen csak azokat veszik fel, akik kérelmét az NVI pozitívan bírálta el.

A mozgóurnát a választópolgár a település területén lévő címre kérheti.

5.3.2.2. A mozgóurna iránti kérelem benyújtása

A kérelmet a **szavazást megelőző hatvanhatodik naptól, a szavazás napján 12.00 óráig** lehet benyújtani.

A mozgóurna iránti kérelem

- elektronikus azonosítást követően elektronikus úrlapon a szavazás napján 12 óráig,
- elektronikus azonosítás nélkül elektronikus úton a szavazást megelőző 4. nap 16 óráig,
- levélben a szavazást megelőző 4. nap 16 óráig a HVI-hez,
- személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján a szavazást megelőző 2. nap 10 óráig a HVI-hez,

- kézbesítési meghatalmazott útján vagy meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítéssel a szavazás napján legkésőbb 12 óráig az illetékes szavazatszám-láló bizottsághoz nyújtható be.

A kérelem személyes vagy kézbesítési meghatalmazott útján történő benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező/kézbesítési meghatalmazott iratai alapján ellenőrzi a benyújtó személyazonosságát.

Abban az esetben, ha a kérelmet személyesen, kézbesítési meghatalmazott útján vagy levélben nyújtják be a HVI-hez, a benyújtás helye szerinti **HVI haladéktalanul rögzíti azt az NVR-ben**. Tekintettel arra, hogy a választópolgár kérelmét bármely HVI-nél benyújthatja, áttételnek nincs helye, a címzett választási iroda köteles a kérelmet az NVR-ben rögzíteni és automatikus döntéshozatalra továbbítani.

5.3.2.3. A mozgóurna iránti kérelem adattartalma

A kérelemnek **tartalmaznia kell** azokat a személyes adatokat, amelyek alapján az NVI és az SZSZB meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár neve,
- a választópolgár születési neve,
- a választópolgár születési helye, ideje,
- a választópolgár személyi azonosítója vagy személyazonosságának igazolására alkalmas hatósági igazolványának okmányszáma, valamint
- a személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott útján benyújtott kérelem esetén a választópolgár aláírása.

Elektronikus azonosítást követően elektronikusan benyújtott kérelmek esetében fenti adatokat nem kell a kérelemnek tartalmaznia. Az azonosítással azok ellenőrzésre kerülnek.

A fentiekén kívül a mozgóurna igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgóurna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik. A kérelmen a választópolgár megadhat olyan információt (pl. kapucsengő, kórterem száma), mely segíthet a mozgóurna címre eljutni az SZSZB tagjainak. Ezt az információt a mozgóurnát kérők jegyzéke is tartalmazni fogja.

5.3.2.4. A mozgóurna iránti kérelem elbírálása

a) NVI általi döntéshozatal

A szavazást megelőző 2. nap 10 óráig benyújtott mozgóurna iránti kérelmet beérkezését, illetve HVI általi rögzítését követően haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül bírálja el az NVI automatikus döntéshozatallal.

Bizonyos esetekben akkor is helyt kell adni a kérelemnek, ha az abban szereplő adatok eltérnek a nyilvántartásban szereplő adatoktól, de a választópolgár személyazonossága kétséget kizáróan megállapítható. Ezek az eltérések a következők lehetnek:

- írásmódbeli eltérés, (pl. Betti helyett Betty)
- földrajzi név idegen nyelvű megjelölése, (pl. Bécs helyett Wien)
- adat más nyelven történő megadása (pl. Erzsébet helyett Elisabeth).

Amennyiben a kérelem, így különösen a kérelmező személyének vagy a mozgóurna címnek az azonosítása automatikus döntéshozatallal nem bírálható el, akkor az csak a HVI közreműködésével dönthető el, ezért a kérelem a HVI-hez kerül, és a HVI 3 munkanapon belül – de legkésőbb a szavazást megelőző második napon 11 óráig – köteles a döntéshez szükséges rész kérdésben állást foglalni.

A döntés kézbesítéséről az NVI gondoskodik, illetve a HVI-nél személyesen jelen lévő kérelmezőnek vagy kézbesítési meghatalmazottnak az NVR-ből kinyomtatott döntést az eljáró HVI átadja.

b) Az SZSZB döntése

A szavazást megelőző 2. nap 10 órát követően bármely módon benyújtott kérelmet a HVI kinyomtatja az NVR-ből és továbbítja az SZSZB-nek. A kérelemről az **SZSZB dönt**, mégpedig a mozgóurna iránti kérelem elutasításáról **jegyzőkönyvi döntést hoz**, a kérelem elfogadása esetén pedig – a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből történő törléssel egyidejűleg – felveszi a polgárt a mozgóurnát igénylők jegyzékébe.

Az SZSZB-hez benyújtott kérelmet az NVR-ben nem kell rögzíteni.

5.3.2.5. Átjelentkezés

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán fő szabályként átjelentkezésre nincs lehetőség! Kivételt jelent, ha az időközi nemzetiségi választást olyan választással tartják meg egyidőben, melynek során a település valamennyi szavazóköre működik (pl. időközi polgármester választás).

5.4. A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása

5.4.1. *A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása*

A szavazást megelőző második napon 10 órát követően a még nem rögzített kérelmeket a HVI haladéktalanul rögzíti és a feldolgozásra váró (a kézi azonosító ágra került) kérelmek elbírálásáról soron kívül gondoskodik. A változások átvezetése megtörténik a névjegyzéken. A kérelmek feldolgozásának befejezését a névjegyzék zárással jelzi a HVI (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Névjegyzék zárás*).

Ezután az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat az NVI átvezeti a központi névjegyzéken és a szavazóköri névjegyzéken is.

E változások átvezetése után az NVI a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **lezárja**, ezt követően azokba választópolgárt felvenni és azokból törölni már nem lehet. Ez alól két kivétel van:

- Az SZSZB a szavazás napján a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe felveszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat.
- Előfordulhat, hogy a bíróság jogorvoslati eljárás keretében a szavazóköri névjegyzék lezárását, illetve kinyomtatását követően vesz fel valakit a névjegyzékbe. Ebben az esetben a bíróság ítéletének átvezetését az érintett névjegyzéke(ke)n az NVI-vel egyeztetett módon, annak iránymutatása szerint kell elvégezni.

5.4.2. *A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása*

A zárást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja** (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Választásnapi névjegyzék nyomtatás*).

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét az utolsó oldalon elhelyezett aláírásával és bélyegzőlenyomattal **hitelesíti**. A hitelesítés megtörténtét a HVI az NVR-ben jelzi (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés menü – Névjegyzék hitelesítés visszaigazolás*).

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken már nem szerepelnek azok, akiket az NVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe.

Azt, aki az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. **A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását.**

Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

5.5. A névjegyzék nyilvánossága

5.5.1. A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adatairól tájékoztatást kérhet, illetve elektronikus azonosítással benyújtott kérelemmel igényelheti a nyilvántartott adatairól hatósági bizonyítvány kiállítását.

A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az NVI-ben gyakorolhatja. A többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre nincs lehetőség (*NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempesor – Központi névjegyzék modul – Névjegyzék lekérdezés menü – Magyarországi lakcímmel rendelkezők*).

5.5.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

A választások törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvételre jogosultak. Ennek módja, hogy a szavazás napját megelőző hatvankilencedik naptól a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek bizonyos adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A szavazóköri névjegyzék megtekintése az informatikai rendszerben, monitoron történik (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Nemzetiségi szavazóköri névjegyzék megtekintés*).

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljeskörűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés menü – Választópolgár adatai a névjegyzéken*).

6. A JELÖLTAJÁNLÁSSAL, JELÖLTEK, JELÖLŐ SZERVEZETEK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

6.1. A jelölő szervezet bejelentése

6.1.1. A szervezet bejelentése

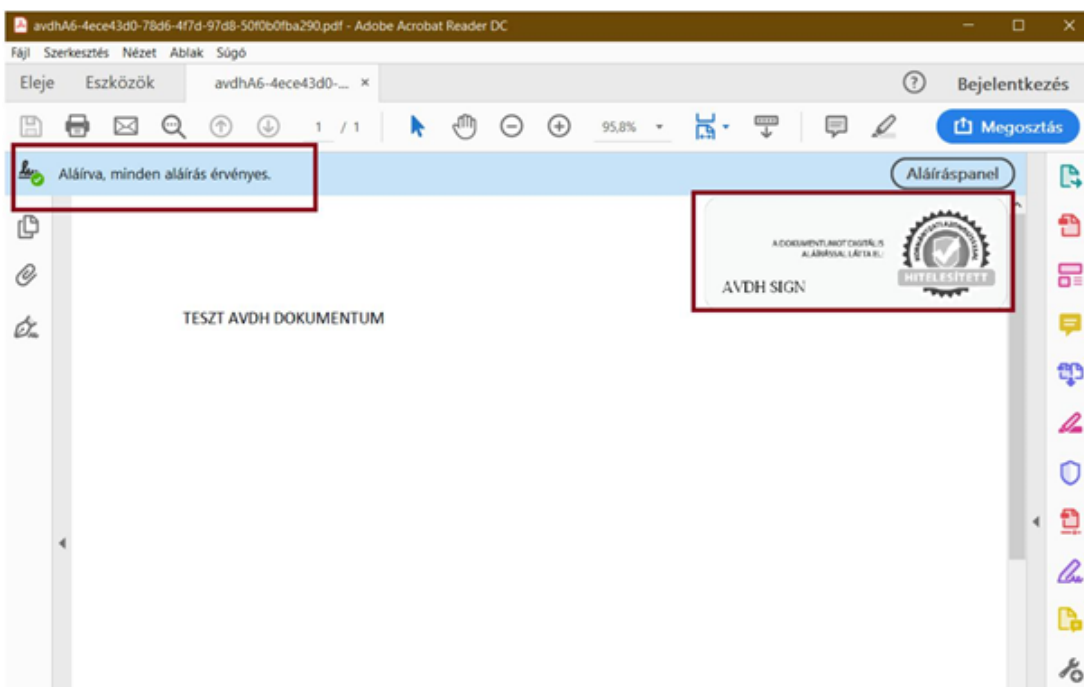
Az időközi választáson jelöltet csak a HVB által nyilvántartásba vett nemzetiségi szervezet állíthat. Nemzetiségi szervezet a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában – legalább 2024. június 30-tól – **nemzetiségi egyesületként** szereplő egyesület, s amelynek alapszabályában – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – rögzített célja az Njtv. szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselése. Egy nemzetiségi szervezet csak egy nemzetiséget képviselhet.

A választáson indulni kívánó nemzetiségi szervezeteknek az időközi választás kitűzését követően kérniük kell nyilvántartásba vételüket a HVB-nél. A közös jelöltet állító jelölő szervezeteknek külön-külön kell nyilvántartásba vetetni magukat. A jelölő szervezet bejelentésére a **P7** jelű formanyomtatvány áll rendelkezésre, melyet a szavazást megelőző 69. napot követően lehet benyújtani.

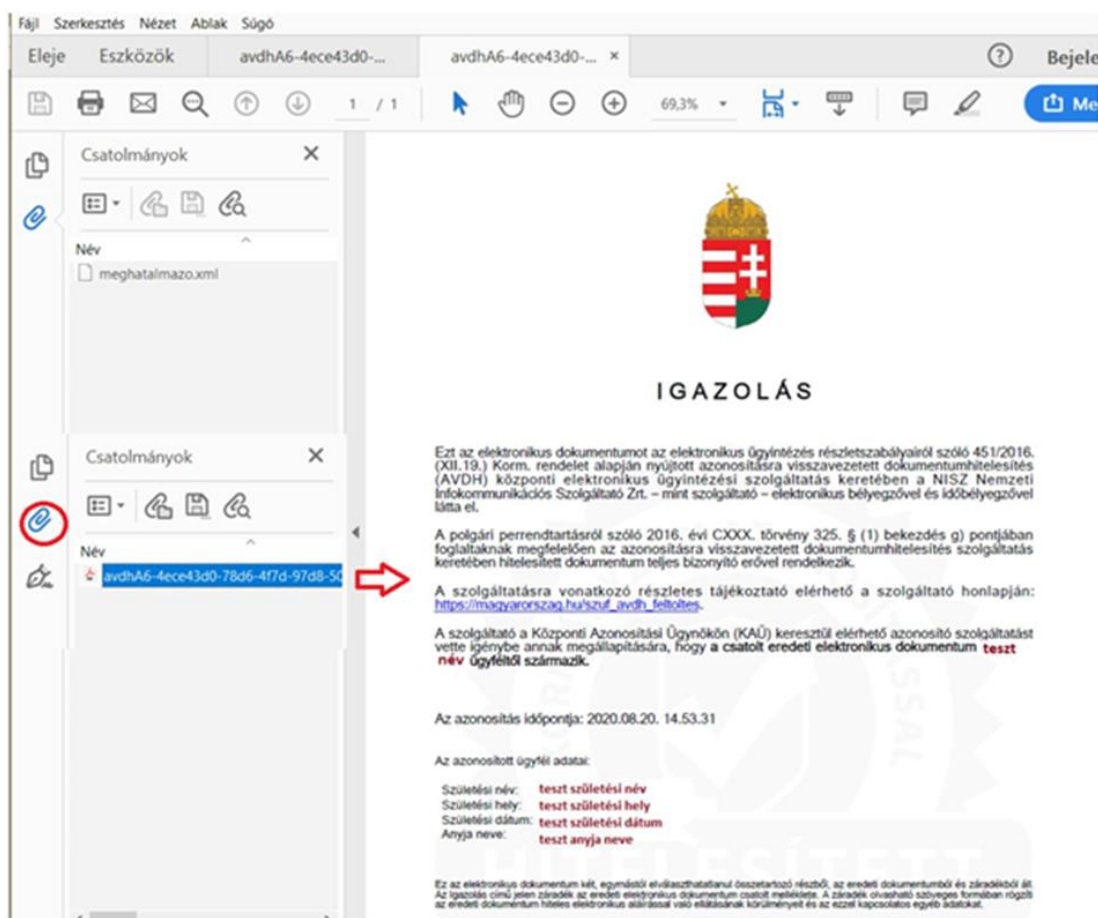
A bejelentéshez nem kell csatolni a szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásából kiállított kivonatát és alapszabályát, azt a **HVI hivatalból szerzi be**.

A jelölő szervezetet a képviselőjére jogosult személy jelentheti be, vagyis az, aki a civil szervezetek bírósági nyilvántartása szerint a szervezet törvényes képviselője. A nyilvántartásban önálló képviselői joggal szereplő képviselő önállóan, az együttes képviselői joggal szereplő képviselő csak egy másik képviselői joggal rendelkező személlyel együttesen tehet jognyilatkozatot. Ugyanakkor a képviselő képviselői joga terjedelmének a választási eljárásban csak akkor van relevanciája, amennyiben a képviselő képviselői jogának terjedelme különös, valamint az ügycsoportra nézve a nyilvántartás adatot tartalmaz [Kúria Kvk.V.39.024/2024/3. számú végzése]. A jelölő szervezet képviselőjére jogosult személynek (együttes aláírási jog esetén személyeknek) kell tehát saját kezű aláírásával ellátnia (aláírásukkal ellátniuk) a **P7** jelű formanyomtatványt. A nyomtatványt ezt követően bárki leadhatja a választási irodában, az átadáshoz meghatalmazás nem szükséges. A bejelentés a nyomtatványnak a HVI-hez való eljuttatását jelenti, amely történhet személyesen vagy postai úton való megküldéssel. A Nemzeti Választási Bizottság az előzőeken túl a 2019-es választások óta elfogadja azokat az elektronikus úton benyújtott nyomtatványokat is, amelyeket a szervezet törvényes képviselője minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással látott el vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesítve (AVDH) küldött meg akár hivatali kapun keresztül, akár elektronikus levélben. A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 119. § (2) bekezdése szerint az AVDH használata már csak támogató szolgáltatással integráltan nyújtható, egészen 2025. október 31-ig, ezért a **P7** jelű nyomtatvány Hivatali kapun, e-Papír szolgáltatás útján történő beküldése 2025. október 31-ig lehetséges az AVDH használatával. Az elektronikus levélben, valamint 2025. november 1-jét követően a Hivatali kapun, e-Papír szolgáltatás útján történő beküldés esetén a szervezet törvényes képviselőjének minősített elektronikus aláírása, vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírása hitelesítheti a **P7** jelű formanyomtatványt. Az AVDH-val hitelesített dokumentum is minden olyan adatot tartalmaz, amely igazolja annak hitelességét és hitelesítőjét.

A hitelesítést a rajta szereplő AVDH bélyegző, valamint az aláíráspanel jelzi:

A hitelesítő személyes adatai a dokumentum csatolmányában érhetők el, amely a hitelesítő 4T adatait tartalmazza (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő). Fontos, hogy ezt minden esetben ellenőrizni kell, és az így benyújtott **P7** nyomtatvány akkor fogadható el, ha azt a szervezet bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselője hitelesítette és tartalmazza a 4T adatait. Az AVDH-val hitelesített dokumentum megnyitásához az Adobe Acrobat DC program használatát javasoljuk.

(forrás: Részletes AVDH használati útmutató – BMT KTH)

6.1.2. A szervezet adatainak ellenőrzése

A HVI a bejelentett szervezet létezését és adatainak hitelességét – elsősorban a bírósági nyilvántartási szám alapján – a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában ellenőrzi. Az adatok döntő többsége ellenőrizhető a civil szervezetek elektronikusan elérhető névjegyzékében (<https://birosag.hu/civil-szervezetek-nevjegyzeke>), azonban elektronikus úton megkereséssel kell élni a szervezetet nyilvántartásba vevő törvényszék felé a kijelölt bírósági kapcsolattartó útján a szervezet hatályos és a választás évét megelőző három éven belüli alapszabályainak megküldés iránt. A bírósági kapcsolattartók neve és rövid utas elérhetőségei megtalálhatók a **VÁKIR Tudástár Tájékoztatók -> Egyéb** menüpontjában. Ebben a megkeresésben a törvényszéktől kell kérni a bejegyzés jogerőre emelkedésének időpontját is, mert azt általában a nyilvántartás nem tartalmazza.

A **P7** jelű formanyomtatványon fel kell tüntetni a szervezet hivatalos nevét, amely minden esetben kizárólag a szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában jogerősen szereplő neve lehet.

A formanyomtatvány (3) pontjában meg kell adni a szervezet rövidített nevét is, amennyiben a szervezetnek van a bírósági nyilvántartásban szereplő rövidített neve, vagy ennek hiányában a választási eljárás során egyéb rövidített nevet kíván feltüntetni a szavazólapon.

A Ve. szerint a jelölő szervezet rövidített neve a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő név, ennek hiányában a bejelentéskor megjelölt egyéb rövidített név. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 2015. január 1-jétől hatályos rendelkezései szerint a civil és egyéb cégeknek nem minősülő szervezetek nyilvántartása szükség szerint valamennyi szervezet esetében tartalmazza a szervezetek rövidített nevét.

A Nemzeti Választási Bizottság következetesen alkalmazott és a Kúria által is megerősített joggyakorlata alapján, ha a szervezetnek nincs bejegyzett rövidített neve, a jelölő szervezet a választási eljárásban olyan rövidített nevet használhat, amely nyelvtani kapcsolatban van a szervezetnek a civil bírósági szervezetek nyilvántartásában szereplő teljes nevével, vagy adott esetben az egyértelmű logikai kapcsolatot mutat a szervezet létesítő okiratában foglalt és a bírósági nyilvántartásban is szereplő céljával. (Kapcsolódó NVB és kúriai döntések: 40/2014., 43/2014., 846/2014., 1006/2014. NVB határozat, Kvk. II.37.110/2014/2.)

A nemzetiségi jelölő szervezet kérheti, hogy a szavazólap a nevét és a rövidített nevét a nemzetiség nyelvén is tartalmazza. Ebben az esetben a szervezet bejelentésekor csatolni kell a jelölő szervezet nemzetiségi nevét nyomtatott nagybetűvel tartalmazó MS Word fájlt is. A választási iroda a választási bizottság döntését megelőzően, a határozathozatal előkészítéséhez szükséges észszerű időtényezőt is figyelembe véve a nem személyesen tett bejelentés tekintetében tisztázni köteles, hogy a nemzetiségi név formai feltételeknek is megfelelő benyújtására sor került-e. Erre tekintettel a választási iroda a **P7** jelű formanyomtatvány benyújtásával egyidejűleg elő nem terjesztett, nemzetiségi név átadására vagy megküldésére, vagy a nem megfelelő formában benyújtott nemzetiségi név a követelmények szerinti formátumban történő benyújtására hívhatja fel a kérelmezőt (203/2024. NVB határozat, Indokolás [24] bekezdés).

A HVB-nek a nyilvántartásba vételi eljárás során – az Njtv. 2024. július 1. napjától hatályos rendelkezései alapján – ellenőriznie kell azt, hogy a szervezet a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában – legalább 2024. június 30-tól – nemzetiségi egyesületként szerepel-e, valamint azt is, hogy a szervezet alapszabályban rögzített célja-e az adott, az Njtv. szerinti konkrét nemzetiség képviselése, s azt az alapszabálya(i) legalább a választás évét megelőző három évre visszamenőleg tartalmazzák-e. A nyilvántartásba vétel feltétele mindkét követelménynek való együttes megfelelés. Az utóbb említett feltétel kapcsán az NVB a nemzetiségi szervezetek esetében a nyilvántartásba vételt akadályozó tényezőnek tekintette és a nyilvántartásba vételt visszautasította, ha úgy találta, hogy az alapszabályban foglalt célok nem elsődlegesen valamely Njtv. szerinti nemzetiség képviselésére vonatkoznak. [Kapcsolódó NVB és Kúriai döntések: 1291/2014. NVB határozat-Kvk.II.37.906/2014/4. számú végzés, 1285/2014. NVB határozat; 1283/2014. NVB határozat; 1273/2014.

NVB határozat; 1269/2014. NVB határozat; 1255/2014. NVB határozat. Újabban: Kvk.VII.39.033/2024/3., Kvk.I.39.038/2024/2. és Kvk.V.39.025/2024/4. számú végzések. (Utóbbi végzés kapcsán hangsúlyozandó, hogy abban a Kúria egyértelművé tette, hogy a korábbi joggyakorlattal ellentétes álláspontot tartalmazó Kvk.IV.39.023/2024/2. számú végzésben foglalt megengedőbb álláspont „egyedi körülményeken” alapult. Így tehát az nem követendő.)).

6.1.3. A jelölő szervezet emblémája

A bejelentéssel egyidejűleg a **P7** jelű formanyomtatványhoz csatolni kell az emblémát is, amennyiben a jelölő szervezet kéri annak feltüntetését a szavazólapon. A formátumra és a felbontásra vonatkozó adatokat a **P7** jelű nyomtatvány tartalmazza.

Az emblémával kapcsolatban fontos figyelemmel lenni arra, hogy Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 5. §-ának (1) bekezdése szerint jelölő szervezet jelképeként vagy annak részeként Magyarország címere és annak elkülöníthető részei, a címerpajzs és a Szent Korona nem használható. (Kapcsolódó NVB döntés: 48/2014. NVB határozat) Emellett az egyes települések címerének, jelképének használata során be kell tartani a vonatkozó önkormányzati rendelet előírásait is. Nem engedélyezhető a választási eljárásban olyan embléma használata, amely a képi megjelenítésen kívül úgy tartalmazza a jelölő szervezet rövidített nevét, hogy az nem vagy csak részben egyezik meg a jelölő szervezet civil szervezetek bírósági nyilvántartásába bejegyzett rövidített nevével, illetve ha az embléma a szervezet rövidített nevével is tartalmaz valamilyen szöveges megjelenítést, annak összefüggésben kell állnia a szervezet nevével, vagy rövidített nevével, illetve egyedi és szoros összefüggésben kell állnia a jelölő szervezet civil szervezetek bírósági nyilvántartásába bejegyzett cél szerinti tevékenységével (lásd: Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzés).

Fontos, hogy az embléma és a rövidített név szavazólapon való feltüntetése csak akkor lehetséges, ha azokat a szervezet a bejelentésekor kéri, és az emblémát a bejelentéssel egyidejűleg csatolja. A jogerősen bejegyzett rövidített név és embléma cseréjét a joggyakorlat nem teszi lehetővé. [74/2022. NVB határozat, 122/2022. NVB határozat, 108/2022. NVB határozat] A jelölő szervezetként való nyilvántartásba vételről szóló döntés meghozataláig azonban az eredetileg benyújtott helyett új embléma terjeszthető a választási bizottság elé [30/2018. NVB határozat]. Amennyiben pedig egy jelölő szervezet nyilvántartásba vételi kérelmével egyidejűleg benyújtott emblémájának használatát a választási bizottság – tartalmi vizsgálat alapján – nem engedélyezte, nincs akadálya annak, hogy a jelölő szervezet új emblémát csatoljon, amennyiben az embléma nyilvántartásba vételéről szóló döntés jogerőre emelkedik a szavazólap adattartalmáról szóló döntés meghozatala előtt. {203/2024. NVB határozat, Indokolás [23]-[32]}.

6.1.4. Meghatalmazott bejelentése

A **P7** jelű formanyomtatványt kizárólag a szervezet bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselője írhatja alá, s emellett bármely más nyomtatványt is aláírhat és nyilatkozatot tehet a szervezet nevében.

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő a **P7** jelű formanyomtatványon általános, a jelölő szervezettel kapcsolatos nyilatkozat megtételre jogosult képviselőt nevezhet meg.

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő, valamint a **P7** jelű formanyomtatványon megadott, nyilatkozattételre jogosult képviselő további meghatalmazottakat jelenthet be a szervezetet nyilvántartásba vevő HVB-nél. E meghatalmazottak jogosultsága korlátozható egyes eljárási cselekményekre (ajánlói igénylése, jelölt bejelentése, nemzetiségi megfigyelő bejelentése) vagy területileg (pl. egy településre). A szervezet képviselőitől jogosultak közül az általános hatáskörrel rendelkező személyeket, illetve azokat, akiknek eljárási jogosultsága valamennyi ügytípusra kiterjed, de képviselői joga területi alapon van korlátozva, az NVR-ben rögzíteni kell. Azon személyek esetében, ahol a korlátozás nem területi alapú, rögzítésre nincs lehetőség, esetükben a meghatalmazás és annak nyilvántartása papír alapon történik.

A bírósági nyilvántartás szerinti törvényes képviselő(k), valamint a fentiek szerint bejelentett meghatalmazottak adatait a választások informatikai rendszerében rögzíti a választási iroda, így e személyek – a személyazonosságuk igazolását követően – eljárhatnak a választási szerveknél.

Az informatikai rendszerben feltüntetett képviselők írásban (teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalva) továbbadhatják a meghatalmazást további képviselőknek.

A jelölő szervezet képviselője aláírásának hitelességét a választási iroda nem ellenőrzi, további okiratok (aláírási címpéldány stb.) becsatolását nem kérheti.

6.1.5. Az adatok rögzítése az NVR-ben

A HVI a bejelentést követően az NVR-ben (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Jelölő szervezet bejelentése menüpont Felvitel funkcióban*) rögzíti a jelölő szervezet, valamint a meghatalmazottak (Jogosultak) adatait, továbbá feltölti az NVR-be az emblémát (*Embl.kép be*), illetve a nemzetiségi nevet tartalmazó (*Nemz.név be, N.rövnév be*) fájlokat.

6.2. Az ajánlás

Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet. Az ajánlóív igénylésére az **A6** jelű formanyomtatvány áll rendelkezésre.

A szükséges ajánlószámot a HVB az időközi választást kitűző határozatában rögzítette.

A jelölő szervezet az igényt azt követően nyújthatja be, hogy jelölő szervezetként történő nyilvántartásba vétele jogerőre emelkedik.

Az **A6** jelű formanyomtatványt az indulás helye szerinti HVI-hez kell benyújtani, azt bárki leadhatja a választási irodánál.

Az ajánlóív igénylésekor, az A6 nyomtatvány (7)-(9) pontjaiban kell nyilatkoznia a jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak arról, hogy a nevét milyen módon kívánja szerepeltetni az ajánlóíven, a szavazólapon és az internetes tájékoztató felületeken.

Az igénylőlapról a HVI rögzíti a nemzetiségi jelölő szervezet(ek) és a jelöltként indulni szándékozó választópolgár adatait, valamint az éppen igényelt ajánlóívek (*Jelenleg igényelt*) számát (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása* menüpont Felvitel funkció).

Közös jelölt esetén a közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezetet meg kell adni a jelölő szervezetek által a nyomtatványon feltüntetett sorrendben.

A rögzítést követően az ajánlóív-igénylésről az Átadás-átvételi jegyzőkönyvet ki kell nyomtatni és az igénylést benyújtó számára át kell adni vagy meg kell küldeni.

Az NVR az ajánlóív igénylőlap rögzítése során ellenőrzi a jelölt, a jelölő szervezet(ek) és az igénylés adatait, illetve elvégzi a jogszabályban előírt összeférhetetlenségi vizsgálatokat. Az ívek nyomtatására csak akkor kerülhet sor, ha az igénylés megfelel a jogszabályi feltételeknek és az ellenőrzés során hibátlannak minősült.

A HVI vezetője határozattal megtagadja az ajánlóívek átadását, ha az törvényi feltételekbe ütközik. A határozatot a választási iroda vezetőjének az igénylés napján meg kell hozni.

Az elutasító határozatot az NVR segítségével kell előállítani. Az NVR egyrészt jelzi a határozathozatali kötelezettséget, másrészt elkészíti a határozat tervezetét, melyet ki kell nyomtatni és át kell adni vagy kézbesíteni kell a jelöltnek, illetve a jelölő szervezet képviselőjének.

Ha az igénylés megfelel az előírásoknak, akkor az igényelt számú ajánlóívet a HVI az NVR-ből nyomtatja ki (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpontban megkeresve a jelöltet – Karbantartás – Ajánlóívek kezelése – Ív nyomtatás funkció). Az NVR minden ajánlóívre egyedi sorszámot és annak megfelelő vonalkódot nyomtat. Az íven szerepel ezen kívül a jelöltként indulni szándékozó választópolgár neve, a jelölő szervezet neve és a választásfajta megnevezése. Közös jelölt esetén az ajánlóíven a közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet neve feltüntetésre kerül.

A HVI az igénylését követően haladéktalanul, de **legkorábban a szavazást megelőző 50. napon** az NVR-ből előállított átadás-átvételi bizonylattal átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet.

A szavazást megelőző 50. napon (szombati nap) 8 és 16 óra között az ajánlóív iránti igények fogadása és az ajánlóívek kiadása céljából a HVI-nek ügyeletet kell tartania. Ezt követően a HVI munkaidőben intézi az ajánlóívek kiadásával és átvételével kapcsolatos feladatokat.

Az ajánlóívek csak átadás-átvételi jegyzőkönyvvel együtt adhatók át. Az ajánlóíveket korábban is ki lehet nyomtatni, azonban az átadás-átvételi jegyzőkönyvet csak **az ajánlóívek átadásának napján** szabad és kell kinyomtatni az NVR-ből (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpontban megkeresve a jelöltet – Karbantartás – Ajánlóívek kezelése – Ív kiadás jegyzőkönyv funkció). Az NVR a jegyzőkönyv kinyomtatásának napját rögzíti az ajánlóívek átadásának napjaként, és a rajta szereplő időpont (átadás napja) jogkövetkezménnyel jár. (Az ajánlás ellenőrzésekor az NVR vizsgálja, hogy a választópolgár – az ajánlóív kiadása és az ajánlóív leadása közötti időszak bármely napján – választójogosult volt-e a választókerületben.)

Az ajánlóívet nem kell és a Ve. taxativitására tekintettel nem is szabad bélyegzőlenyomattal ellátni.

A jogszabályi előírások szerint **az ajánló választójogát az ajánlóív átadásának és leadásának napja közötti intervallumban kell vizsgálni** az ajánlások ellenőrzése során. Emiatt, ha az ajánlóívek átadására valamilyen okból nem kerülhet sor a jegyzőkönyv kinyomtatásának napján, a hibás átadási dátummal nyilvántartott ajánlóíveket technikailag törölni kell, és új íveket kell nyomtatni. A technikailag törölt ívek nem adhatók át, az NVR az azokon gyűjtött ajánlások ellenőrzését nem teszi lehetővé.

A HVI az ajánlóív átadásával egyidejűleg, ingyenesen átadja a jelölő szervezet vagy a jelölt számára a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáráként szereplő választópolgárok nevét, lakcímét, életkorát és nemét. Az adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtése céljára lehet felhasználni (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás a jelöltajánláshoz (teljes) menüpont).

A jelölő szervezet új igénylőlapon további ajánlóíveket is igényelhet. Ebben az esetben meg kell keresni a korábbi igénylés adatait (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpontban megkeresve a jelöltet – Karbantartás), és az Ajánlóívek kezelése – Utólagos ív igénylés funkciógomb megnyomására megjelenő ablakban darabszám megadása után Mentés gombbal rögzíthető az igénylés. A pótlólag igényelt ajánlóívek nyomtatása az előzőekben leírtak szerint történik.

Hivatalos ajánlóívnek csak a HVI által – a jogszabályokban előírt eljárási rendben – biztosított ajánlóív minősül. Az ajánlóívről kitöltetlen állapotban sem lehet másolatot készíteni.

Egy jelölő szervezet – külön-külön ajánlóíveken gyűjtött ajánlások alapján – több jelöltet is állíthat.

Az a választópolgár ajánlhat jelöltet, aki a településen a jelölt nemzetiségének megfelelő nemzetiségi választópolgárként szerepel a település szavazóköri névjegyzékében. A szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szerepelnek, akik a településen nemzetiségi választópolgárként vannak nyilvántartva a központi névjegyzékben.

Az ajánlóívre rá kell vezetni az ajánlást adó választópolgár

- nevét,
- személyi azonosítóját,
- magyarországi lakcímét.

Az ajánlás érvényességének és hitelességének elengedhetetlen feltétele a saját kezű aláírás.

A sajátkezű aláíráson túl a többi adat az ajánló választópolgár jelenlétében másképp – elsősorban az aláírást gyűjtő személy által – is rávezethető az ajánlóívre. A nevének saját kezű aláírására képtelen (pl. testi fogyatékos, vak, illetve gyengénlátó, írástudatlan) választópolgár az ajánlóívet a választási iroda vezetője, tagja, illetve bíróság vagy közjegyző előtt láthatja el kézjegyével. A választópolgár kézjegyét a választási iroda hivatalos személyként eljáró vezetője vagy tagja, illetőleg a bíróság vagy a közjegyző hitelesíti.

Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy feltünteteti nevét, személyi azonosítóját vagy személyazonosító igazolványa, az útlevele vagy a vezetői engedélye számát és aláírását.

A választópolgár több jelöltet is ajánlhat, azonban egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat, a további ajánlásai érvénytelenek.

Az ajánlás nem vonható vissza.

Ajánlást a polgárok zaklatása nélkül a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve annak képviselője – az alábbi kivételeken túl – bárhol gyűjthet.

Nem gyűjthető ajánlás:

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben (miután a tilalom az ajánlást gyűjtő, illetve az ajánló választópolgár munkahelyén való aláírásgyűjtésre vonatkozik, így az érvényes a jelölő szervezetek által fenntartott vagy működtetett munkahelyekre is, amennyiben az ajánló vagy az ajánlást gyűjtő ott dolgozik, nem zárja ki azonban azt, hogy a jelölő szervezet a székházában az ajánlásgyűjtést megszervezze, például külön helyiségben biztosítsa az ajánlóív kitöltésének lehetőségét),
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében,
- a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának hiányában közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígérését. Érvénytelen az az ajánlás, amelyet az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.

Kapcsolódó NVB iránymutatás: 1/2014. NVB iránymutatás.

6.3. A jelölt bejelentése

A jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon 16 óráig kell bejelenteni a HVB-nél az ajánlóívek átadásával. Külön jelöltbejelentő nyomtatvány nincs.

Az ajánlóíveket bárki leadhatja, ahhoz külön meghatalmazás nem szükséges és nem kérhető. A HVI a leadott ajánlóívek sorszámaikat NVR-ben rögzíti (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Ajánlói leadás* menüpont). A visszavett ajánlóívek sorszámainak bevitele után az Ív leadás jkv. funkciógomb segítségével készíthető el az Átadás-átvételi jegyzőkönyv, amely tartalmazza a jelölő szervezetnek átadott, az időben visszahozott, valamint a jelölnél maradt vagy határidő után leadott ajánlóívek sorszámaikat.

Az ajánlóívek leadásán túl a jelöltnek nyilatkozni kell, hogy a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére irányuló tevékenység folytatása céljából külföldi támogatást vagy ebből származó vagyonelemet az adott választás vonatkozásában nem használ fel. A nyilatkozatra kötelezően előírt formanyomtatvány nincs, azonban a joggyakorlás elősegítése érdekében a valasztas.hu oldalon és a VÁKIR Tudástár Nyomtatványok/Iratminták menüpontjában iratminta került elhelyezésre.

Amennyiben a jelölt nem ad le nyilatkozatot, akkor

- ha a jelölt jelen van az ívek átadásakor: át kell adni a jelen lévő jelöltnek a nyilatkozat nyomtatványát,
- ha a jelölt nincs jelen: jelezni kell az ívek leadása ügyében eljáró személynek a nyilatkozat hiányát, a figyelemfelhívás tényét az ívek átadás-átvételéről szóló jegyzőkönyvön rögzíteni kell.

A jelölt bejelentését a HVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben. Az átvett ajánlóívek szigorú számadású nyomtatványok, így az azokon szereplő sorszámokat/sorszámintervallumokat – kézi rögzítéssel vagy vonalkód-beolvasással – még a bejelentő jelenlétében célszerű az NVR-ben rögzíteni.

Határidőben történő bejelentésnek az tekinthető, ha az ajánlóívek 16 óráig a HVI elhelyezésére szolgáló épületbe érkeznek.

A 16 óráig az épületbe érkező ajánlóívek átvételét haladéktalanul el kell végezni.

Át kell venni, de külön, elkésetté kell kezelni azokat az ajánlást tartalmazó ajánlóíveket, amelyeket 16 órát követően juttatnak el a HVI elhelyezésére szolgáló épületbe.

A szavazást megelőző 34. nap 16 órát követően, de a szavazást megelőző 33. nap 16 órát megelőzően az épületbe érkező üres ajánlóívek átvételét is rögzíteni kell az NVR-ben. Nem tekinthető üres ajánlóívnek az olyan ajánlói, amelyen a beírt adatot áthúzták, kisatírozták, hibajavítóval vagy egyéb módon olvashatatlanná tették.

Az ajánlóívek átvételéről az NVR-ből átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell nyomtatni.

(*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Ajánlói leadás* menüpont). A jelölt státuszát az aktuális állapotnak megfelelően kell állítani az NVR-ben.

6.4. Bírság kiszabása az ajánlóívek átadására vonatkozó törvényi kötelezettség megszegése miatt

A jelöltet állítani szándékozó jelölő szervezet a rendelkezésére bocsátott összes ajánlói köteles átadni a HVI-nek legkésőbb a jelölt bejelentésére nyitva álló határidőig. E kötelezettség elmulasztása esetén a HVB hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden le nem adott vagy határidő után visszahozott ajánlói után ezer forint. Nem szabható ki bírság a legkésőbb a határidő elteltét követő napon leadott, ajánlást nem tartalmazó (üres) ajánlói után.

A bírságot a jelölt bejelentésére vonatkozó határidő elteltét követő 8 napon belül kell kiszabni. A bírságot kiszabó határozatot haladéktalanul közölni kell a kötelezettel, ha csak postai úton történő közlés lehetséges, azt legkésőbb a határozat meghozatalát követő munkanapon postázni kell.

Az ajánlóív leadásának elmulasztása miatt bírságot kiszabó HVB határozat tervezete az NVR VER modulja segítségével a leadási határidőket követő napon kerül létrehozásra az NVR BIRSAG modulról kapott bírságazonosító felhasználásával (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Listák – Bírság határozatok*). Amennyiben a határozat tervezetét a HVB elfogadja és aláírja, annak döntésre vonatkozó adataival (iktatószáma, döntés dátuma, döntéshozó szerv) az NVR BIRSAG moduljában szereplő – bírságazonosító alapján kereshető – ügyet frissíteni kell (*NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempesor – Bírság megállapítás modul – Bírságok menü – Ügykeresés*). Ekkor a bírságügy állapota "I. fokú határozat - nem jogerős". Jogerőssé válását követően a beszkenelt határozatot csatolni szükséges és ezzel egy időben az ügy státuszát "Jogerős" állapotba kell állítani.

6.5. Az ajánlások ellenőrzése

Az ajánlásokat a jelölt bejelentésétől számított négy napon belül a HVI ellenőrzi. A HVB tagja csak a bizottság döntése alapján végezhet önállóan ellenőrzési feladatot, illetve tekinthet be a technikai nyilvántartásba.

A választási iroda mellőzi az ajánlások ellenőrzésének megkezdését, ha a leadott ajánlóíveken szereplő ajánlások száma nem éri el a jelöltséghez szükséges számot.

Amennyiben a jelölt további ajánlásokat ad le (amivel már elérhető a jelöltséghez szükséges ajánlásszám), vagy pótolja a Ve. 124. § (1a) bekezdése szerinti nyilatkozatot, az ellenőrzést meg kell kezdeni.

Az ajánlások ellenőrzése során

1. az ajánlóív és a gyűjtő polgár vizsgálata:

- meg kell vizsgálni, hogy az ajánlóív eredeti-e (a másolt ajánlóíven szereplő ajánlás érvénytelen, függetlenül a másolás módjától),
- meg kell vizsgálni, hogy
  - az ajánlóíven a gyűjtő személy adatai teljeskörűen (név, személyi azonosító vagy személyazonosságát igazoló hatósági okmányszám) kitöltésre kerültek-e,
  - az ajánlóívet a gyűjtő személy aláírta-e, illetve
  - a gyűjtőként feltüntetett személy és aláírása nem tér-e el egyértelműen egymástól,
- az NVR-ben el kell végezni a gyűjtő személy azonosítását.

2. ha az 1. pont szerinti ellenőrzés szerint minden megfelelő, akkor az ajánló választópolgár esetében meg kell vizsgálni, hogy

- az ajánlóíven a választópolgár valamennyi szükséges adata (név, személyi azonosító, lakcím, aláírás) fel van-e tüntetve,
- az NVR-ben el kell végezni az ajánló választópolgár azonosítását.

3. meg kell állapítani, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e a jelöltséghez szükséges számot.

A Ve. rendelkezései szerint érvényesnek kell elfogadni azokat az ajánlásokat, amelyeket az ajánlási szabályokat betartva gyűjtöttek, a választópolgár az ajánlóíven valamennyi adatát feltüntette, és az alapján a választópolgár egyértelműen beazonosítható, de ajánlása adásakor egyes adataiban csekély mértékű eltérés tapasztalható. Az alábbi eltéréseket el kell fogadni:

- ékezethiba,
- írásmódbeli eltérés,
- földrajzi név idegen nyelvű megjelölése,

- adat más nyelven történő megadása,
- több utóneve egyikének elhagyása,
- „dr.” megjelölés elhagyása vagy feltüntetése,
- az ifjabb, idősebb, özvegy vagy más előtag, illetve ezen előtagok rövidítésének feltüntetése,
- lakcímében a település nevét, a közterület elnevezését vagy jellegét a szavazóköri névjegyzékben szereplő formától eltérően adta meg, de a lakcím az ellenőrzés során egyértelműen beazonosítható (pl. Budapest helyett Bp., Székesfehérvár helyett Szfvár. stb.),
- lakcímében az irányítószámot, a lépcsőház, emelet, ajtó megjelölését nem tüntette fel, vagy az eltér a szavazóköri névjegyzékben szereplő adattól.

Az ajánlások ellenőrzését a HVI az NVR-ben végzi (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Ajánlásellenőrzés*).

Az ajánlások feldolgozásának állapota és eredménye az *NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – VIR* menü menüpontjaiban követhető nyomon.

Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni (azonban a megkezdett ajánlóívek ellenőrzését be kell fejezni), ha bizonyossá válik, hogy

- az érvényes ajánlások száma eléri a jelöltséghez szükséges számot,
- az érvényes aláírások száma a még nem ellenőrzött ajánlások érvényessége esetén sem érheti el a jelöltséghez szükséges számot.

Az elfogadott ajánlások számát, illetve a küszöbszám elérését az NVR jelzi.

Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről a HVI tájékoztatja a HVB-t. Ehhez az NVR-ből kell kinyomtatni az *Ajánlóívek ellenőrzésének eredmény-statisztikája* című kimutatást (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Listák menü – Ajánlások feldolgozásának eredménye* menüpontban az ív igénylőt kiválasztva az Eredmény statisztika funkcióban).

Az ellenőrzés eredményét tartalmazó kimutatást a jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelöltet indítani kívánó jelölő szervezet képviselője akár a HVB döntését megelőzően is jogosult megtekinteni, továbbá tájékoztatást kérhet az érvénytelennek tekintett ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, azokkal összefüggésben észrevételekkel élhet.

A kimutatáson túl a jelölt, a jelölő szervezet képviselője, illetve az általuk meghatalmazott személy részére személyes megjelenés esetén, az alábbi módokon adható további információ az egyes ajánlások érvénytelenségi okáról:

- Ajánlóívekbe való betekintés. A Ve. nem tartalmaz tiltó szabályt az ajánlóívek megtekintésével kapcsolatban, sőt a jogorvoslathoz való jog megalapozása érdekében egyes esetekben kifejezetten célravezető lehet. Pl.: valóban nem tartalmazza a gyűjtő polgár aláírását az ív, többszörös ajánlások tényéről való meggyőződés.
- Ajánlóív adattartalmának és az NVR felületének összevetése.

Másolat az ajánlóívekről ebben az esetben sem kérhető, azokról fényképfelvétel sem készíthető.

Az ajánlások ellenőrzését a HVI a jelölt bejelentésétől számított **négy napon belül** végzi el, és a jelölt nyilvántartásba vételére a választási bizottságnak szintén négy nap áll rendelkezésére.

Amennyiben a választási bizottság az iroda által érvényesnek minősített ajánlásokat érvénytelennek minősít, s ezáltal az elfogadott ajánlások száma a jelöltállításhoz szükséges küszöbérték alá csökken, akkor a még nem ellenőrzött ajánlások ellenőrzését újra kell kezdeni, amennyiben maradtak ellenőrizetlen ajánlások. Csak a lefolytatott ellenőrzés után lesz a választási bizottság abban a helyzetben, hogy megalapozott döntést hozzon. Abban az esetben, ha a jelölt bejelentése a bejelentésre nyitva álló határidőt megelőzően történik, és a HVB a megfelelő számú érvényes ajánlás hiánya okán utasítja vissza a jelölt nyilvántartásba vételét, további ajánlóívek igénylése és leadása lehetséges, ilyenkor az érvényes ajánlások számába a korábban leadott összes érvényes ajánlást is bele kell számolni.

A HVB döntését követően a jelölt állapotában („bejelentve”) bekövetkező változást, valamint annak dátumát haladéktalanul rögzíteni kell az NVR-ben:

- a HVB nyilvántartásba vétellel kapcsolatos döntését [„nyilvántartásba véve (nem jogerős)” vagy „nyilvántartásba vétel visszautasítva (nem jogerős)”] és annak dátumát a HVB ülésének napján,
- ha nem érkezik jogorvoslat, akkor a HVB döntésének jogerőre emelkedését [„nyilvántartásba véve” vagy „nyilvántartásba vétel visszautasítva”] és annak dátumát a jogerőre emelkedés napján (a döntést követő 3. nap) 16.00 óra után (hétfőig is!),
- ha a jelölt nyilvántartásba vételének visszautasítását követően újabb ajánlóíveket ad le, annak tényét („Ismételten bejelentve”) és dátumát,
- ha a jelölt kiesett, annak tényét (lemondott, választhatóságát elvesztette, törölték a névjegyzékről vagy szervezete törölve) és dátumát.

Az ajánlásra jogosult választópolgár az ajánlóívek megsemmisítéséig kérheti a HVI-től annak az információnak a kiadását, hogy az ellenőrzött ajánlások között az ő adatai megtalálhatóak-e, és ha igen, akkor melyik jelölt ajánlásaik között. A HVI az adatszolgáltatást az NVR adatai alapján teljesíti. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Listák – Egy személy ajánlásai).*

Az ajánlóíveket a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon megsemmisíti.

6.6. Jelölő szervezet és a jelölt nyilvántartásba vétele

A HVB minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet és jelöltet – legkésőbb a bejelentését követő negyedik napon – nyilvántartásba vesz. A döntést a HVI rögzíti az NVR-ben. *(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Jelölő szervezet bejelentése, illetve Nemzetiségi önkormányzati jelöltek lekérdezése, karbantartása menüpont – Keresés – Részletezés - Módosítás).* A „Választási bizottság döntése” mezőben a „Nyilvántartásba véve (nem jogerős)” értéket kell beállítani az állapot dátuma (HVB ülés napja) megadásával. A döntés jogerőssé válása után az állapotot „Nyilvántartásba véve” értékre kell állítani a megfelelő állapot dátummal.

A HVB visszautasítja a jelölő szervezet, illetve a jelölt nyilvántartásba vételét, ha bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg. Ilyen esetben az NVR-ben a „Választási bizottság döntése” mezőben a „Nyilvántartásba vétel elutasítva (nem jogerős)”, majd a „Nyilv. vétel elutasítva” értéket kell beállítani a megfelelő állapot dátumok rögzítésével együtt.

Jogesetek: 259/2019. NVB határozat, 264/2019. NVB határozat, 281/2019. NVB határozat, Kvk.IV.37.946/2019/2.

6.6.1. A jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartása

A bejelentett és a nyilvántartásba vett jelölő szervezetek, jelöltek és listák közhiteles, elektronikus nyilvántartását – a jogszabályban meghatározott adattartalommal – a választási irodák vezetik.

A nyilvántartott adatokban bekövetkező változásokat a HVI vezeti át a nyilvántartáson.

Ha a jelölő szervezet és a jelölt a nyilvántartásból törlésre került, a választási iroda a választási bizottságot a soron következő ülésén tájékoztatja. Ha a jelölő szervezetet törlik a civil szervezetek bírósági nyilvántartásából, az NVI törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

6.6.2. A jelölt kiesése

A jelölt kiesik, ha

- a szavazás napját megelőző második napon 16.00 órát megelőzően a jelölésről írásban lemond, (a lemondást az NVI az NVR-ben rögzíti), a lemondást elektronikus azonosítást követően elektronikusan, személyesen vagy kézbesítési meghatalmazott által lehet benyújtani,
- a központi névjegyzékből törlésre kerül,
- a választhatóság jogát elveszíti,
- a választási iroda a jelöltet állító jelölő szervezetet, illetve a közös jelölt állításában részt vevő valamennyi jelölő szervezetet a szavazás megkezdése előtt törli a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából.

A jelölt lemondását a HVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben.

A kiesett jelöltet a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából törölni kell. A kiesett jelölt állapotát és annak dátumát át kell állítani az NVR-ben a jelölt vagy lista/listás jelölt karbantartás funkció segítségével.

A kiesett jelölt nevét a szavazás napját megelőzően a HVI-nek vagy a szavazás napján az SZSZB-nek kell áthúznia a szavazólapon.

Az áthúzásnak át kell haladni a jelölt sorszámán, a szavazásra szolgáló körön, a jelölt nevén, a jelölő szervezet nevén és jelképén vagy a „független jelölt” megnevezésen.

Az áthúzást a választási irodáknak elsősorban vastag fekete csík szavazólapra nyomtatásával kell elvégezni oly módon, hogy a csík a fenti adatokat teljesen takarja ki. Amennyiben erre nincs lehetőség, a HVI-nek vagy az SZSZB-nek a kihúzást legalább 1-3 mm vonalvastagságú fekete filctollal kell megtennie, ennek hiányában vastagon fogó toll használható. Az utóbbi esetben az áthúzást legalább kétszer kell elvégezni.

6.7. Jelölt hiányában elmaradó választás

A nemzetiségi választást akkor lehet megtartani, ha legalább annyi jelölt van, mint a megválasztható képviselők száma.

Amennyiben nincs elegendő számú jelölt, akkor a HVB határozatban megállapítja ezt a tényt, valamint rögzíti, hogy a választás elmarad, s erről szóló határozatát a jelöltbejelentési határidő leteltét követő napon megküldi az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

Ha az időközi választáson nincs elég jelölt, akkor a szavazás napjaként kitűzött napon – a választás elmaradásán túl – az Njtv. rendelkezése alapján a nemzetiségi önkormányzat megszűnik, s a nemzetiségi önkormányzati képviselők választására csak a következő általános választáson kerülhet sor.

7. VÁLASZTÁSI KAMPÁNY

A választási eljárásról szóló törvény „A választási kampány” című VIII. fejezete a választási kampányidőszak, a választási kampánytevékenység és a választási kampányeszköz fogalmát határozza meg, valamint ez utóbbi példálózó felsorolását tartalmazza az alábbiak szerint.

7.1. Választási kampányidőszak

A választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart.

A jelöltként indulni szándékozók, vagy a jelölő szervezetek gyakran már a Ve. szerinti kampányidőszakot megelőzően is folytatnak a választópolgárok akaratának befolyásolására alkalmas politikai tevékenységet. Az ilyen jellegű tevékenység folytatását a Ve. nem tiltja. Az irányadó joggyakorlat szerint az ezt kifogásoló jogorvoslati kérelem elbírálására a választási bizottságoknak nincs hatásköre, mivel ezen tevékenységek megítélése nem tartozik a Ve. hatálya alá.

Joggyakorlat: Kvk.IV.37.364/2019/2., Kvk.III.37.326/2019/4, Kvk.III.39.013/2024/2.

7.2. A kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

- a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és
- minden egyéb, kampányidőszakban folytatott tevékenység, ami alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy ennek megkísérlésére.

Az Alkotmánybíróság 2015 óta formálódó gyakorlatában erőteljesen védi a szólás- és véleményszabadságot a választási kampány során, és a tényállítások formájában megjelenő, valamint a túlzó, felfokozott, netán képi formában kifejezett negatív véleményeket is alapjogi védelemben részesíti. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek is, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot.

Éppen ezért az irányadó joggyakorlat szerint a választási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és megítélni a véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait. A véleménynyilvánítás egyes esetekben tény közlésével valósul meg, tények közlése nélkül a véleménynyilvánítás ellehetetlenülne. Ha a választási eljárás során az értékítélet a közügyek vitatásának körén belül marad, tartalmára nézve nem végezhető el bizonyíthatósági teszt, azaz nem kerülhet sor tényállítás helyes vagy helytelen voltának vizsgálatára.

A választási kampány offenzív véleményeivel/értékítéleteivel szemben a választókat kizárólag a választási ellenfelek defenzív véleményei védhetik meg. A véleménynyilvánítás szabadsága azonban nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek kizárólag az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérlésében (vagyis az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának megsértésében), a másik személy pusztá megalázásában, vagy bántó és sértő kifejezések használatában nyilvánulnak meg.

[lásd: 3122/2014. (IV. 24.) AB határozat, 5/2015. (II. 25.) AB határozat, 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, 3107/2018. (IV. 9.) AB határozat, 3240/2019. (X. 17.) AB határozat; Kúria: Kvk.I.37.443/2014/4., Kvk.I.37.441/2014/2., Kvk.IV.37.367/2018/2., Kvk.V.37.463/2018/2., Kvk.VI.37.327/2018/2].

Emellett szintén fokozott alkotmányos védelem illeti meg a választópolgároknak a jelöltekkel, jelölő szervezetekkel, különösen a közhatalom gyakorlóival kapcsolatos véleménynyilvánítását.

Kampánytevékenység végzése széles körben megengedett, magától értetődő, hogy ez a jog megilleti a jelölő szervezeteket és a jelölteket. Ezen túl mind a magánszemélyek, mind az egyéb szervezetek többségének biztosított, hogy kampánytevékenységet végezzenek, azonban egyes személyek, szervezetek esetében kampánytevékenység folytatása, vagy a személyes kommunikációt meghaladó véleménynyilvánítás nem megengedett.

Az állam és a helyi önkormányzat, továbbá azok szervei, mint a közhatalom megtestesítői a **választási kampányban** nem vehetnek részt, ezért a kampányidőszak alatt a jelöltek és a jelölő szervezetek esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami, illetve az önkormányzati szerveknek tartózkodniuk kell attól, hogy a jelöltek/jelölő szervezetek szabad versengésébe beavatkozzanak. (lásd: *Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2. számú végzés*)

Fontos viszont kiemelni, hogy a Ve. 142. §-a szerint „nem minősül választási kampánynak a választási szervek tevékenysége, az állampolgárok - mint magánszemélyek - közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától, továbbá az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek jogszabályban meghatározott feladatuk során végzett tevékenysége.

A közhatalmat gyakorló szervek tehát választási kampánytevékenységet nem végezhetnek, azonban elkerülhetetlen, hogy kampánytevékenységnek nem minősülő olyan, jogszabályban biztosított, sőt előírt tevékenységet is kifejtsenek, mely a kampány során is fejt ki hatást.

A legújabb – az Alkotmánybíróság 3210/2024. (VI. 13.) AB határozatán alapuló – kúriai gyakorlat értelmében ugyanakkor a Ve. 142. §-át is alapelvi tükröben kell értékelni, a konkrét tényállásra vonatkoztatva. A Ve. 142. §-a lehetséges alapjogi korlát a választói, jelölő szervezeti jogokkal szemben, de alkalmazása esetén is lehetnek olyan körülmények, amelyek felvetik a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban foglalt alapelvek sérelmét, ennek megfelelően az ügyben a választási bizottságoknak ezt a körülményt is vizsgálnia kell (lásd *Kvk.III.39.100/2024/5. végzés*).

Az Alkotmánybíróság és a Kúria is számos esetben foglalkozott a kérdéssel, ezen belül a többes jogállású személyek szerepével a kampányidőszak során, és álláspontjuk következetesen az, hogy a közhatalom hivatalban lévő egyes szereplői – így különösen az országgyűlési képviselők, a polgármesterek illetve az önkormányzati képviselők – tisztségük fennállásának ideje alatt egyik tevékenységükben sincsenek korlátozva, sőt a közhatalom gyakorlása során nemcsak joga az érintettnek eljárni, hanem ez úgymond munkaköri kötelessége is. Azonban fontos hangsúlyozni, hogy a két külön szerep gyakorlása során egyértelműen ki kell derülnie, hogy adott helyzetben közhatalmi feladat gyakorlásáról, esetleg a közhatalmi státusz felhasználásáról vagy kampánytevékenységről van szó. [lásd: *3154/2018. (V.11.) AB határozat, 3130/2022. (IV. 1.) AB határozat, 3131/2022. (IV. 1.) AB határozat; Kúria Kvk.VI.37.699/2019/2., Kvk.II.39.258/2022/7. Kvk.III.39.100/2024/5. számú végzései; 220/2022., 228/2022., 229/2022., 230/2022. és 231/2022. NVB határozatok]*

A választási bizottságok tagjai esetében – mivel jogviszonyuk kétféleképpen jöhet létre, egyrészt az erre jogosított népképviselői szerv (országgyűlés, vármegyei/fővárosi közgyűlés, illetve képviselő-testület) választásával, másrészt jelölt/jelölő szervezet megbízásával – eltérő lehet a tevékenységük megítélése. Így a kúriai joggyakorlat a véleménynyilvánítás szabadsága esetében szigorúbban ítélte meg a választott tagokkal szembeni elvárásokat, esetükben tartózkodni kell a vélemény nyilvános közzétételétől, míg ez a megbízott tagok esetében megengedett, tekintettel arra – s ezt a megbízása is tanúsítja –, hogy erősen kötődik a delegáló személyéhez. (lásd: *Kúria Kvk.VI.39.308/2022/5. és Kvk.VI.39.309/2022/5. számú végzés*.)

A Kúriának már olyan speciális esettel is kellett foglalkoznia, amikor a kampánytevékenység arra irányult, hogy a választópolgárt a szavazástól való távolmaradásra, illetve érvénytelen szavazat leadására buzdították. A bíróság megítélése szerint mivel nincs olyan jogszabályhely, mely az érvénytelen szavazat kampányüzenetét

tiltaná, így az ilyenfajta kampánytevékenység nem sérti a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét. (lásd: *Kúria Kvk.V.39.422/2022/3. számú végzés*)

7.3. A kampány eszközei

A választási kampánytevékenység megítélése szempontjából fontos annak körülhatárolása, hogy mi minősül kampányeszköznek.

Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen:

- a plakát,
- a választási gyűlés,
- a politikai reklám,
- a politikai hirdetés, valamint
- a közvetlen politikai kampány (a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés).

A Ve. 143/B. §-a értelmében a gyalogosforgalom számára nyitva álló közterületen folytatott kampánytevékenységek (így különösen a választópolgárokkal való kapcsolatfelvétel, a közügyekről folytatott személyes beszélgetés, a szórólaposztás, az aláírásgyűjtés) esetén a közterület-használatról szóló jogszabályokat nem kell alkalmazni. Ennek feltétele, hogy a kampánytevékenység a választópolgárokkal való személyes kommunikációra irányuljon, s az ennek során alkalmazott berendezés, kellék elhelyezésére igénybe vett közterület a négy négyzetmétert ne haladja meg.

Az előzőekben nevesített kampánytevékenységeket el kell határolni a választási gyűléstől. A Kúriának a K.I.39.441/2020/4. számú, gyülekezési jogorvoslati ügyben hozott végzése szerint „a gyűlés több személy célzatos, békés, nyilvános összejövetele, amely keretében azonos helyen és időpontban a résztvevők együttes fellépésükkel nyilvánítják ki közös véleményüket az adott közéleti kérdésben.” A Kúria álláspontja szerint ettől meg kell különböztetni azokat az eseményeket, amikor az érintettek egyenként hozzák a szervezők tudomására a véleményüket, például aláírásgyűjtés során. Ugyanis – szól a Kúria érvelése – „az együttes fellépési cél, mint törvényi feltétel hiányában, az érdeklődő résztvevők esetleges csoportosulása sem valósítja meg a gyűlés fogalmi kritériumait a közéleti kérdést illető aláírásgyűjtés (...) kapcsán. Az (...) aláírásgyűjtések ezért nem minősülnek a közügyet illető közös fellépésnek, véleménynyilvánító felvonulásnak, tüntetésnek, összejövetelnek, vagyis nem valósítják meg a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény 1. §-a és 2. § (1) bekezdése szerinti »gyűlés« fogalmát”.

A Ve. 143/B. §-a, valamint a Kúria jogértelmezése együttesen biztosítja azt, hogy a közterületen folytatott legtipikusabb kampánytevékenységek (aláírásgyűjtés, pultozás, szórólaposztás) vonatkozásában a közterülethasználati jogszabályok alkalmazásának kérdése nem merülhet fel.

7.3.1. A plakát

A Ve. a kampányeszközök körében meghatározza a plakát fogalmát, valamint azt, hogy mi tekinthető plakátnak.

A választási kampány eszközei szempontjából, a Ve. rendelkezéseinek alkalmazásában plakátnak minősül:

- a választási falragasz,
- a felirat,
- a szórólap,
- a vetített kép,
- az embléma

mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

A Ve. 144. § (2) bekezdése alapján kampányidőszakban a jelölő szervezeteknek és a jelölteknek nem kell engedélyt kérni, illetve bejelenteni, ha választási plakátot szeretnének készíteni.

A plakáton fel kell tüntetni a szerkesztésre és a kiadásra vonatkozó legfontosabb adatokat (impresszum): a kiadó nevét, székhelyét és a kiadásért felelős személy nevét.

Plakát a törvényben meghatározott kivételeken túl (Ve. 144. §) bárhol elhelyezhető.

A kivételek a következők:

- Plakátot elhelyezni magántulajdonban lévő tárgyon kizárólag a tulajdonos vagy a bérlő **előzetes, írásbeli hozzájárulásával** lehet.
- Plakátot elhelyezni állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő tárgyon a tulajdonos, a tulajdon tárgyán fennálló vagyongazdálkodási jogviszony esetén a vagyongazdálkodási jog gyakorlójának **előzetes, írásbeli hozzájárulásával** lehet. (lásd: a Kúria Kvk.VII.39.322/2022/3. számú határozatát)
- Tilos plakátot elhelyezni védett műemléki értéken, védett örökségi elemen, az építészeti örökség védett elemén, védett természeti területen és értéken.
- Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.
- A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az károkozás nélkül eltávolítható legyen.

A Kúria több végzésében is kifejtett joggyakorlata szerint a választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144.§-ának a rendelkezései az irányadók.

A korábbi szabályozással ellentétben a helyi önkormányzat nem állapíthat meg a plakátelhelyezést korlátozó vagy tiltó rendelkezéseket, viszont választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

A plakát elhelyezőinek csak a Ve. rendelkezéseinek kell megfelelni, a választási szervek is csak az e rendelkezéseknek való megfelelést vizsgálhatják. [lásd: Kvk.I.37.476.2014/3., Kvk.III.37.355/2014/3., Kvk.I.37.491/2014/3., Kvk.II.37.307/2014/3., Kvk.III.37.399/2014/3., Kvk.IV.37.555/2019/2., Kvk.III.37.655/2019/4. számú végzések, 3312/2019. (XI. 21.) AB határozat.]

A Ve. a választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezések és óriásplakátok elhelyezésére irányuló kérelem elbírálására vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést, azonban a Ve. alapvető rendelkezéseivel összhangban elvárható, hogy arról a kérelem elbírálására jogosult rövid határidővel, illetve a különböző személyek által benyújtott kérelmekről azonos feltételek figyelembevételével és alkalmazásával döntsön. [lásd: 27/2019. (X. 22.) AB határozat és 30/2019. (XI. 4.) AB határozat]

Köteles eltávolítani a plakátot a szavazást követő 30 napon belül az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték. A 30 napos határidő a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésből követően jogvesztő. Abban az esetben, ha az eltávolítás kötelezettségének nem tesz eleget az, aki vagy akinek érdekében elhelyezték a plakátot, a tulajdonos, a bérlő, a vagyongazdálkodó végzi el a plakát eltávolítását, ennek költségét azonban a plakát eltávolítására kötelezett viselni köteles. Az eltávolítására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt előterjesztett kérelem elbírálására a választási bizottságnak nincs hatásköre és bírság kiszabására sem jogosult (13/2014. NVB iránymutatás).

7.3.2. A választási gyűlés

Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

A gyülekezési jogra vonatkozó törvényi szabályokat a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény tartalmazza. A törvény hatálya – ellentétben a korábbi szabályozással – kiterjed a választási gyűlésekre is.

A Ve. mindössze néhány kiegészítő szabályt tartalmaz.

A Ve. 145. § (1) bekezdése szerint választási gyűlést kampányidőszakban, a szavazás napját megelőző 50. naptól lehet tartani, de a szavazás napjára választási gyűlés nem szervezhető, illetve a szavazás napján választási gyűlés nem tartható. (lásd: *Kúria Kvk.III.37.931/2016/2. számú végzés*)

A választási gyűlés megtartható magánterületen (tulajdonosi engedéllyel) és közterületen egyaránt.

A közterületen tartandó választási gyűlést a szervezőnek a rendőrségen be kell jelentenie.

A választási gyűlések nyilvánosak. A választási gyűlésen a rend fenntartásáról a gyűlés szervezőjének kell gondoskodnia. (lásd: *NVB 221/2022 számú határozata*)

Az állami és önkormányzati költségvetési szervek számára írja elő a törvény, hogy választási gyűlés megtartására a jelöltek, jelölő szervezetek részére azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést (pl. emelvény, hangosítás stb.).

Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampánytevékenységet folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

Tekintettel arra, hogy a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvényt csak kiegészítik a Ve. rendelkezései, a választási gyűlésekkel kapcsolatos jogorvoslati ügyekben a választási bizottságok csak a Ve. részletszabályainak sérelmét vizsgálhatják, a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény által a gyülekezési hatóság (rendőrség) hatáskörébe sorolt kérdésekben nem járhatnak el.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szankcionálja a választási gyűlésen való részvétel jogtalan akadályozását.

7.3.3. Politikai reklám

7.3.3.1. Politikai reklám fogalma

A politikai reklám fogalmának meghatározásakor a Ve. – a megfelelő eltérések meghatározása mellett – a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szabályozását veszi alapul.

A politikai reklám az Mttv. 203. § 55. pontjában meghatározott politikai reklám, azzal az eltéréssel, hogy a párt, politikai mozgalom és kormány alatt jelölő szervezetet és jelöltet kell érteni.

Az Mttv. 203. § 55. pontja szerint politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.

7.3.3.2. A politikai reklám közzététele - általános szabályok

A politikai reklám közzététele a Ve. általános jelleggel az Mttv. rendelkezéseit rendeli alkalmazni, emellett további általános jellegű szabályokat is meghatároz az alábbiak szerint:

- A médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett teheti közzé a jelöltet állító jelölő szervezetek és a jelöltek politikai reklámjait. Közös jelölt esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére.
- A politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.
- A politikai reklám közzétételeért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el.
- Az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni.
- A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni.

Időközi választáson mind az országos-, mind a helyi-, körzeti műsorszolgáltatók az előzőekben ismertetett általános szabályok szerint tehetnek közzé politikai reklámot. A műsorszolgáltatókat a politikai reklám közzétételére vonatkozó előzetes bejelentési kötelezettség nem terheli, és időtartambeli, valamint időszámbeli korlátozás nélkül tehetnek közzé politikai reklámot.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/900 rendelete (2024. március 13.) a politikai reklámtevékenység átláthatóságáról és célzott folytatásáról (a továbbiakban: Rendelet) 3. cikkét és 5. cikk (1) bekezdését már jelenleg is alkalmazni kell, a Rendelet többi része pedig 2025. október 10. napjától alkalmazandó. A Rendelet szerint nem tartható fenn a nemzeti jogban a Rendeletben megállapítottól eltérő, a politikai reklámtevékenység átláthatóságára vonatkozó rendelkezés a politikai reklámtevékenység eltérő szintű átláthatóságának biztosítása céljából [(12) preambulumbekkezdés]. A Ve. és az Mttv. vonatkozó átláthatósági tárgyú rendelkezéseit (Ve. 144. § (2) bekezdés második mondat, 148. § (2) bekezdés második mondat, 148.§ (5) bekezdés első mondat, valamint Mttv. 32. § (4) bekezdés) tehát a választási bizottságok a Rendelet hatályba lépése miatt szükséges jogszabálymódosításig alkalmazhatják. Ezt követően a Rendelet alapján kijelölt illetékes hatóságok feladata lesz a politikai reklámok átláthatóságára vonatkozó szabályok érvényesítése, a választási bizottságok hatásköre a Rendelet tárgyi hatályán kívül eső kérdésekben marad fenn.

7.3.4. Politikai hirdetés

Politikai hirdetés az ellenérték fejében, valamely jelölő szervezet vagy jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom.

A sajtótermékek hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszéken keresztül nyilvánosságra kerül.

A sajtótermék fogalmát az Mttv. 203. § 60. pontja határozza meg. Eszerint sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében.

A sajtótermékek nyilvántartása elérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján, az alábbi linken: https://sajtopub.nmhh.hu/sajto_kozzetel/app/index.jsp

Az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermékekben politikai hirdetés a választási kampányidőszakban az alábbiak szerint tehető közzé:

- A sajtótermékben közzétett fizetett politikai hirdetésnek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lenni.
- A politikai hirdetésből egyértelműen ki kell derülnie, hogy ki volt a megrendelője, illetve, hogy a kampányban kinek a támogatására ösztönöz. Politikai hirdetés megrendelőjének nevét és lakcímét/székhelyét fel kell tüntetni a hirdetéshez kapcsolódóan.
- Amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közölni, a választás kitűzését követően, a szavazást megelőző 60. napig az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz, a sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi.
- Politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette.

- Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közölhető.
- Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közölhet politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.
- Az Állami Számvevőszéknél bejelentkezett sajtótermék a politikai hirdetés közzétételét nem tagadhatja meg, így nem hivatkozhat sem arra, hogy nem ért egyet a hirdetésben foglaltakkal, vagy azt jogsértőnek tartja, s arra sem, hogy terjedelmi okok miatt nem tudja a politikai hirdetést közzétenni.

A politikai reklám és a politikai hirdetés közzétételére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos jogértelmezést a 2/2014. NVB iránymutatás tartalmazza, az irányadó joggyakorlatra vonatkozó releváns kúriai döntések az alábbiak: *Kvk.IV.37.359/2014/2., Kvk.I.37.957/2016/2., Kvk.IV.39.045/2024/7., Kvk.IV.39.044/2024/6., Kvk.III.39.080/2024/5.*

El kell határolni ugyanakkor a politikai hirdetések közzétételétől a sajtótermékek által saját elhatározásból a jelöltek és jelölő szervezetek számára biztosított megjelenési lehetőségeket, melyek rendszerint a jelölt bemutatását biztosítják. Ilyen lehetőséget egyik sajtótermék sem köteles biztosítani, így amennyiben a megjelentetés előzetesen meghirdetett feltételeit a jelöltek vagy a jelölő szervezetek valamelyike nem teljesíti, a beküldött anyagok közlését a sajtótermék jogszerűen tagadhatja meg [646/2018. NVB határozat].

7.3.5. A média és a sajtó műsorszámainak szerkesztésével kapcsolatos előírások

A sajtótermékekben megjelenő politikai hirdetéssel és a médiaszolgáltató felületen közlésre kerülő politikai reklámmal kapcsolatos szabályokat fentebb ismertettük. Ezekben az esetekben a közlés szabályait a Ve. részletesen tartalmazza. Ezzel ellentétben a szolgáltatók által a szerkesztői szabadság körébe tartozó tartalomra vonatkozóan a Ve. nem tartalmaz konkrét rendelkezést, viszont a Ve. alapelvi rendelkezései, különösen a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség biztosítása a sajtó egyes szereplőivel, illetve a médiával szemben is követelményként jelenik meg.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a sajtószabadság korlátozásának alkotmányossági mércéi eltérnek az egyes tömegkommunikációs eszközök tekintetében. A médiaszolgáltatók (televíziók, rádiók) esetében az Alkotmánybíróság a szerkesztői szabadság széles körű korlátozását is elfogadhatónak tartja. Az Alkotmánybíróság a kiegyensúlyozott, elfogulatlan, tárgyilagos tájékoztatás követelményét elfogadta a médiaszolgáltatók szerkesztői szabadságának korlátjaként.

Az írott sajtó esetében az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a sajtótermékek többsége nem szankcionálható az általa nyújtott tájékoztatás jellege, minősége miatt. Viszont van egy jelentős kör, mégpedig a közhatalmi szerv által fenntartott, közpénzből működtetett sajtótermékek, melyek esetében előírhatók bizonyos követelmények. Tipikusan ebbe a körbe tartoznak az önkormányzati lapok, melyek szerkesztésére az általánosnál szigorúbb – a médiával részben azonos – szerkesztési követelmények vonatkoznak.

Hogyan kell eleget tenni a fentebb leírt elvi követelményeknek? Alapvetően az esélyegyenlőséget, kiegyensúlyozottságot a választási kampány hosszabb időszakában kell biztosítani a sajtónak és a média szereplőinek, így egy-egy sajtóterméken, vagy műsorszámon belüli túlzott megjelenés, vagy adott szervezet, jelölt mellőzése önmagában nem tekinthető jogsértőnek. Ebbe a körbe tartoznak kiemelten az időszakonként (pl. hetente) megjelenő sajtótermékek, vagy a médiaszolgáltatások körében a hírműsorok, magazinműsorok, amelyek akár napi rendszerességgel kerülnek sugárzásra. *(lásd: Kúria Kvk.III.37.570/2019/4. végzés)*

Azonban vannak olyan esetek, amikor a műsorszám jellegéből (pl. polgármester-jelölti vita), vagy a választási eljárás egy rövid időszakában jellemző tevékenységről szóló híradás aktualitásából (pl. ajánlások gyűjtése) az következik, hogy rövid időszakon, sőt akár egy alkalmon belül is biztosítani kell a kiegyensúlyozott tájékoztatást. *[lásd: 3096/2014. (IV. 11.) AB határozat, Kúria Kvk.II.37.396/2014/3. számú, Kvk.III.37.465/2014/2. számú, Kvk.III.37.516/2019/4. számú, Kvk.VI.39.406/2022/4. számú, Kvk.VI.39.498/2022/5. számú végzések, valamint a 363/2024. NVB határozat]*

Az utóbbi években (évtizedben) megnőtt a közösségi média szerepe a kampányokban. Nevével ellentétben a közösségi média nem médiaszolgáltatóként funkcionál, nem az általa szerkesztett tartalmakat terjeszti a kampány időszakában – mint ahogy máskor sem –, hanem a felhasználók számára közlési felületet (kvázi, mint egy plakáthely, vagy politikai hirdetés) biztosít üzeneteik, véleményük továbbításához. Ennek megfelelően felelősség sem terheli a közösségi média üzemeltetőjét a felületen megjelenő tartalomért, azok a véleménynyilvánítás szabadsága körében értékelhetők, az azzal kapcsolatos esetleges jogsértésért a tartalom létrehozója/publikálója/terjesztője viseli a felelősséget. A közösségi média felülete kvázi az „elkövetés helyszíne”, míg a poszt maga a vélt jogsértés bizonyítékaként jöhet számításba.

A teljes képhez tartozik, hogy a közösségi média szereplői a felület használatára vonatkozó magánjogi szerződés alapján szűk körben fenntartják a szerkesztés lehetőségét, általában a kihelyezett tartalmak törlése által, azonban pont a magánjogi szerződés megléte (a felhasználó a felület igénybevételével elfogadja a feltételeket) az, ami tevékenységük jogellenességét kizárja. (lásd: *Kúria Kvk.I.38.019/2019/2.végzés*)

7.4. Közvetlen politikai kampány

A közvetlen politikai kampány a jelölt/jelölő szervezet által a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével (pl. névre szóló levél küldése, telefonhívás, e-mail küldés) történő eljuttatása. (lásd: *Kvk.III.39.416/2022/2., Kvk.III.39.418/2022/2. számú végzések*)

7.5. Közvélemény-kutatás

A közvélemény-kutatás önmagában nem tekinthető kampányeszköznek, de a közvélemény-kutatás eredményének nyilvánosságra hozása már alkalmas lehet a választópolgárok választási akaratának befolyásolására. A választással kapcsolatos közvélemény-kutatás szabadon végezhető, és annak eredménye korlátozás nélkül nyilvánosságra hozható.

A Ve. 150. §-a a közvélemény-kutatások szavazás napján történő végzésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait az alábbiak szerint rögzíti:

A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy:

- abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be,
- a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és
- csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatás részletesen foglalkozik a közvélemény-kutatás szabályaival.

7.6. Tiltott kampánytevékenység

Az alábbiakban részletesen tárgyalunk öt tiltott kampánytevékenységet:

- mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás, továbbá szavazóhelyiséghez történő autóbuszos szállítás,
- relatív területi kampánytilalom,
- szavazás napján választási gyűlés tartása,
- szavazás napján politikai reklám közzététele,
- az exit poll közvélemény-kutatás eredményének közzététele a szavazás napján a szavazás befejezéséig.

7.6.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás, továbbá szavazóhelyiséghez történő autóbuszos szállítás

A Ve. 143/A. § (2) - (3) bekezdések szerint mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő autóbuszos személyszállítás nem végezhető.

A tilalom értelmezésével részletesen foglalkozik a szavazás napján történő autóbusszos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás.

Szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás közzétételének minősül – megjelenési formájától függetlenül – az olyan közlés, amely szavazóhelyiséghez történő szállítás megszervezésére vagy szavazóhelyiséghez történő szállítást elősegítő eszköz használatára hív fel. Szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívásnak minősül a szavazóhelyiséghez való szállítás megszervezése, illetve a szavazóhelyiséghez való szállítás szervezésére szolgáló informatikai alkalmazás előállítás, közzététele.

A szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívás tilalma vonatkozik a választási szervekre, így a választási irodákra is, de az állami és önkormányzati szervekre is. A hivatkozott tilomba ütközik továbbá, ha a HVI a választópolgárokat a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítja.

7.6.2. Relatív területi kampánytilalom

A Ve. 143. §-a szerint választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható:

1. a szavazóhelyiségben, valamint a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben,
2. a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, közterületen,
3. a 2. pontban meghatározott területen kívül az e területen belül tartózkodó választópolgár választói akaratának befolyásolására alkalmas módon (pl. hangszórón keresztül).

A Ve. 143. §-ában foglalt relatív területi kampánytilalom sérelmét valósítja meg, ha valamely jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítése érdekében bárki olyan tevékenységet folytat, amely miatt a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, illetve magában a szavazóhelyiségben a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalom hallható vagy látható. A jogsértés ténye akkor is megvalósul, ha a berendezés vagy jármű, amelyből a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalmat sugározzák vagy vetítik, a szavazóhelyiséget magába foglaló épület bejáratától számított 150 méteren kívül helyezkedik el.

Nem jelenti önmagában a relatív területi kampánytilalom sérelmét, ha az a jármű, melyre a kampányidőszakban jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítésére szolgáló, a Ve. 144. § (1) bekezdése szerinti plakátot helyeztek el, a szavazás napján keresztülhalad a Ve. 143. § (1) bekezdés b) pontja szerinti közterületen. A Ve. 143. § (1) bekezdésének sérelmét jelenti azonban, ha az e pontban nevesített jármű várakozik (több mint 5 percig megáll) a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, vagy az áthaladása folyamatos vagy rendszeres. Ez utóbbi értelmezés nem vonatkozik a menetrend szerinti szállítást végző járművekre, különös tekintettel a kötött pályás eszközökre.

A Ve. 143. §-a szerinti relatív területi kampánytilalom az **aktív kampánytevékenység folytatására vonatkozik**, ezért a közterületen a szavazás napját megelőző napokon jogszerűen elhelyezett plakátokat nem kell leszedni.

A pártatlanság követelményének érvényesítése megköveteli, hogy a választási szervek tagjai – így különösen a választópolgárokkal mindenképpen személyes kapcsolatba kerülő SZSZB-tagok – a relatív területi kampánytilalom időbeli és területi szabályaira is figyelemmel, a szavazás napján jelöltet, jelölő szervezetet népszerűsítő, ahhoz köthető szimbólumokat **ne használjanak, ilyeneket ne osztogassanak, ruházatukon ne viseljenek**.

Sérti továbbá az említett követelményt, ha a választási szervek tagjai a jelölt, jelölő szervezet szimbólumát a választási szervek hivatalos helyiségeiben, így különösen a szavazóhelyiségekben használják, illetve ott a jelölő szervezethez köthető ruházatot (pl.: egyenruhát) viselnek. Ellenben nem tilos azoknak a jelképeknek, zászlóknak a kitűzése, használata, amelyeket a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint

állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény alapján az állami és a helyi önkormányzati szervek középületeire állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

A Ve. 143. §-ában foglalt korlátozás általános szabály, mely nem szűkíthető egy adott választással kapcsolatos kampánytevékenység tilalmára, közös eljárásban tartott választások esetén a tilalom általános érvényű.

A Ve. relatív területi kampánytilalomra vonatkozó szabályából és a Ve. más rendelkezéseiből egyértelműen következik, hogy a szavazás napján kampánytevékenységet nem csak közterületen, a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, hanem a szavazóhelyiség elhelyezésére szolgáló épületben és a szavazóhelyiségben sem lehet folytatni. (lásd: *Kúria Kvk.VII.39.428/2022/3. számú végzés.*)

7.6.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása

Választási gyűlést kampányidőszakban lehet tartani, ugyanakkor a szavazás napján választási gyűlés nem tartható. Az irányadó joggyakorlat szerint már a szavazás napjára tervezett választási gyűlés szervezése, meghirdetése is sérti a kampánytilalmat. A gyűlés tematikájára vonatkozó információk alapján lehet értékelni, hogy a tervezett gyűlés választási gyűlésnek minősül-e. (lásd: *Kúria Kvk.III.37.931/2016/2. számú végzés.*)

7.6.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele

A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni a televízióban és a rádióban.

7.6.5. Az EXIT POLL közvélemény-kutatás eredményének közzététele a szavazás napján a szavazás befejezéséig

Az exit poll olyan közvélemény-kutatás, melyet közvetlenül a szavazófülkéből való kilépés után készítenek el. A szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatás szerint a Ve. csak az exit poll közvélemény-kutatásra tartalmaz korlátozást: az exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, tehát a szavazás napján 19 óra után hozható nyilvánosságra.

7.7. A média kampányban való részvételével kapcsolatos kifogás elbírálása során alkalmazható jogkövetkezmények

A választási bizottság a kifogásnak helyt adó döntésében, az általános jogkövetkezmények alkalmazásán túl kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

- a) napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- b) más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- c) lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tegye közzé.

A Ve. lehetőséget biztosít a kifogást elbíráló választási bizottság részére, hogy bírságot szabjon ki, a következők figyelembe vételével: az eset összes körülményét figyelembe kell venni annak eldöntésénél, hogy indokolt-e bírság kiszabása; a bírság mértékének megállapításánál ugyancsak figyelembe kell venni az eset összes körülményét, így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató fajtáját, vételkörzetét, a jogsértéssel érintett sajtótermék jellemzőit, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét; a bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese. (A kötelező legkisebb munkabér havi összegét kormányrendelet állapítja meg.)

Fontos, hogy az említett jogkövetkezmények a médiatartalom-szolgáltatóval szemben csak akkor alkalmazhatók, ha a választási bizottsági döntés alapján a jogsértés elkövetője a médiatartalom-szolgáltató volt. Amennyiben a választási bizottság bírság kiszabásáról rendelkezik, úgy a bírságtételt rögzíteni kell az *NVR – Folyamatosan üzemelő szolgáltatások csempesor – Bírság megállapítás modul – Bírságok menü – Ügy létrehozása* menüben és az itt generált bírságazonosítót a határozatban fel kell tüntetni. Ezen túl az ügy státuszát az NVR-ben folyamatosan aktualizálni kell.

7.8. Adatszolgáltatás a névjegyzékből

A jelölő szervezetek kérésére a jelölő szervezetek és a jelöltek három alkalommal jogosultak arra, hogy a névjegyzéki adatokat (nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgárok neve, lakcíme, életkora és neme) a HVI ingyenesen átadja a részükre:

1. Az **ajánlóív átadásával egyidejűleg, hivatalból** – az adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtése céljára lehet felhasználni, és azoknak a választópolgárok adatait is tartalmazza, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották.
2. A szavazást **megelőző 38. napon** – az adatszolgáltatás adatait kizárólag kampánytevékenység folytatásához lehet felhasználni, és azoknak a választópolgárok adatait nem tartalmazza, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották.
3. A szavazást **megelőző 13. napon** – az adatszolgáltatás adatait kizárólag kampánytevékenység folytatásához lehet felhasználni, és azoknak a választópolgárok adatait nem tartalmazza, akik adataik kampánycélú kiadását megtiltották.

A fenti adatszolgáltatásokhoz az NVR alábbi menüpontjai nyújtanak támogatást:

- az ajánlóív kiadásakor: *NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás a jelöltajánláshoz (teljes);*
- a szavazást megelőző 38. és 13. napon: *NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazóköri névjegyzék modul – Adatszolgáltatás menü – Nemzetiségi névjegyzéki adatszolgáltatás kampány célra*

A fenti 1-3. esetben meghatározott névjegyzéki adatszolgáltatások díjmentesek, azonban, ha a nemzetiségi szervezet ezeken túl további adatigénylést terjeszt elő, díjfizetési kötelezettsége keletkezik.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) a honlapján (www.naih.hu) korábban több ajánlást tett közzé a választásokkal kapcsolatos adatkezelésről, amelynek figyelembevétele minden érintett számára indokolt.

A NAIH ajánlásai a következő linken tekinthetők meg: <https://www.naih.hu/adatvedelmi-ajanlasok>.

Az első, az ajánlóívek átadásakor teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtésére, a második és harmadik alkalommal igényelt adatokat pedig csak közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni.

Az adatszolgáltatások adatait a nemzetiségi szervezet legkésőbb a szavazás napján 16.00 óráig köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni a HVI-nek.

Nem ajánlásgyűjtés vagy közvetlen politikai kampány céljára történő felhasználásra, másolásra, harmadik személynek történő átadásra, valamint a megsemmisítésre vonatkozó kötelezettség megszegésére hivatkozással kifogás terjeszthető elő.

8.1. A szavazás jogi előkészítése

A szavazás előkészítése során a HVB hatáskörébe tartozik:

- a jelöltek sorrendjének kisorsolása,
(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Sorsolások – Nemzetiségi egyéni jelöltek sorsolt sorrendje)
- a szavazólap adattartalmának jóváhagyása,
(NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás)

A Ve. 44. § (1) bekezdésében (a „választási bizottság az ügy érdemében határozatot hoz”) foglaltak alapján a HVB mind a jelöltek sorrendjének kisorsolása, mind pedig a szavazólap adattartalmának jóváhagyása tárgyában a Ve. 46. §-ában meghatározott formai és tartalmi elemeknek megfelelő, ún. „alakszerű” határozatot hoz.

8.1.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása

A szavazólapon a jelöltek a HVB által **kisorsolt sorrendben** szerepelnek.

A HVB – a HVI közreműködésével – bonyolítja le a **sorsolást**, amit a Ve. 160. § (2) bekezdése alapján a szavazást megelőző 34. napon, 16 óra után végez el.

A sorsolást **nyilvános ülésen kell elvégezni**, amelyre célszerű meghívni a jelölteket, a jelölő szervezetek képviselőit, a sajtó munkatársait. A sorsolás módjáról és annak szabályairól a HVB dönt.

A sorsolásban nem vesznek részt azok a jelöltek, akiknek nyilvántartásba vétele jogerősen elutasításra került. Azokat a jelölteket kell figyelembe venni a sorsoláskor,

- akiket már jogerősen nyilvántartásba vett a HVB,
- akik nyilvántartásba vételéről még nem hozott döntést a HVB,
- akik nyilvántartásba vételét a HVB elutasította, de a döntés még nem jogerős,
- akiket már nyilvántartásba vett a HVB, de a döntés még nem jogerős.

Ha a sorsolást követően valamely jelöltet nem vesznek jogerősen nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

A sorsolás eredményét a HVI az NVR-ben rögzíti (NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul - Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Jelölések bejelentése – Sorsolások – Nemzetiségi egyéni jelöltek sorsolt sorrendje).

8.1.2. A szavazólap

A Ve. nem határozza meg a szavazólap mintáját, hanem „Az egyéni szavazólap adattartalma” című 5. melléklete rögzíti az egyéni szavazólap tartalmi elemeit.

Az egyéni szavazólap tartalmazza:

- a) a „szavazólap” megjelölést,
- b) a bélyegzőlenyomat elhelyezésére szolgáló terület megjelölését a szavazólap bal felső sarkában,
- c) a választás megnevezését,
- d) a szavazás napját,
- e) a település megjelölését,
- f) annak megjelölését, hogy hány jelöltre lehet érvényesen szavazni,
- g) a jelölt sorszámát,

- h) a jelölt nevét,
- i) a szavazásra szolgáló kört,
- j) a jelölő szervezet nevét,
- k) az érvényes szavazat formájára vonatkozó tájékoztatást.

A nemzetiségi jelölő szervezet kérésére a nemzetiségi jelölő szervezet nevét, rövidített nevét, a nemzetiségi jelölt kérésére a jelölt nevét a nemzetiség nyelvén is fel kell tüntetni a szavazólapon.

A jelöltek neve hivatalos formában – ahogy a központi névjegyzékben szerepel – kerül a szavazólapra, attól csak az alábbi módokon lehet eltérni:

- a több utónévvel rendelkező jelöltnek lehetősége van arra, hogy kérje, miszerint a szavazólapon csak az általa megjelölt egyik utóneve kerüljön feltüntetésre.
- a doktori címmel rendelkező jelölt pedig arra vonatkozóan terjeszthet elő kérelmet, hogy a szavazólapon ne szerepeljen a „dr.” megjelölés.

A névviselésre vonatkozó kérelmet az **A6** jelű formanyomtatványon kell jelezni, s a szavazólapon a jelölt neve abban a formában kerül feltüntetésre, ahogyan az elsőként kiadott ajánlóíven szerepelt.

A Ve. részletes szabályozást nyújt az azonos nevű jelöltek szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozóan.

Abban az esetben, ha a választás során kettő, vagy több jelölt neve megegyezik, a szavazólapon nevük után, zárójelben feltüntetésre kerül születési évük.

Amennyiben ugyanazon jelölő szervezet által állított jelöltek neve és születési éve is azonos, akkor a szavazólapon a jelöltek neve után, zárójelben fel kell tüntetni:

- a) a lakcímük szerinti települést, ha az is azonos
- b) foglalkozásukat.

Ez utóbbi esetben a HVI feladata írásban felhívni a jelöltet azon nyilatkozat megtételére, amely a foglalkozásának a szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozik.

Erről a jelöltnek legkésőbb a felhívástól számított harmadik napon nyilatkoznia kell.

A Ve. nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha az érintett – akár önhibájából, akár önhibáján kívül – nem nyilatkozik a törvény által meghatározott határidőn belül.

Nincs arra lehetőség, hogy névazonosság esetén a jelölt kérhesse ragadványnevének (becenevének) szavazólapon történő feltüntetését.

Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.

A jelölő szervezet rövidített nevét, illetve emblémájának („logójának”) ún. szürke árnyalatos képét a szavazólapon abban az esetben tartalmazza, ha azok a jelölő szervezet bejelentésekor meg lettek adva. A rövidített név és a logó későbbi megadása, illetve módosítása a szavazólapon nem érvényesíthető, csak pl. az internetes tájékoztatás részét képezheti.

A HVI-nek nagy hangsúlyt kell fektetni a szavazólapon elkészítéséhez szükséges adatok informatikai rendszerben történő pontos rögzítésére.

A szavazólapokat az NVI olyan biztonsági elemmel látja el, amely a szavazóhelyiségben is ellenőrizhető.

A szavazólapon a jelölteket folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni. A jelölt sorszámát nem kell feltüntetni a szavazólapon, ha azon csak egyetlen jelölt szerepel.

A jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell szerepeltetni, a jelölő szervezet jelképét („logóját”) húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni a szavazólapon.

Ha a közös jelölt állításában részt vevő jelölő szervezetek több jelkép feltüntetését kérik, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

8.1.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása

A szavazólapot az NVI készíti el, annak adattartalmát a HVB hagyja jóvá (imprimálás).

Az imprimálásra az NVI által megadott napon kerül sor, amiről az NVI VÁKIR levélben értesítést küld. A HVB ülés pontos időpontjáról a HVI tájékoztatást küld az NVI elnökének a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

Annak érdekében, hogy az imprimálásra kerülő szavazólap helyesen tartalmazza a jelöltek adatait, a HVI feladata előzetesen ellenőrizni, hogy azok adatai a benyújtott dokumentumokkal egyezően kerültek-e rögzítésre az NVR-ben (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Nemzetiségi önkormányzati választás menü – Listák – Egyéni szavazólap-egyeztetés (NL19A)*).

A HVI-nek a bizottsági ülést megelőzően két példányban kell kinyomtatnia a „MINTA” felirattal és nyomdai verziószámmal ellátott szavazólapot (ezek az éles szavazólapon nem kerülnek feltüntetésre).

A kinyomtatható állomány A4-es formátumra tördelt (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás*).

Ha több lapra történt a szavazólap minta nyomtatása, akkor csak az egyik példányt kell összeragasztani a szavazólap képének megfelelően, azért, hogy a másik (nem összeragasztott) példány könnyen továbbítható legyen elektronikusan.

A HVI vezetője a szavazólap-mintát beterjeszti a HVB ülésre. A HVB az ellenőrzés során hibátlannak talált és elfogadott szavazólap-minták mindkét példányát „NYOMTATHATÓ” jelzéssel látja el. Amennyiben hibásnak találta valamely szavazólap mintát, akkor kézzel egyértelműen megjelöli a mintán (mindkét példányon) a formai és/vagy tartalmi hibát. A szavazólap mintát a HVB minden esetben aláírással (valamennyi jelen lévő tag) és bélyegzőlenyomattal hitelesíti.

Az imprimálás során a HVI-nek az NVR-ben kell rögzítenie a szavazólap minősítését (*NVR – Időközi önkormányzati választások csempesor – Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás*).

A HVI az elfogadott és a hibásnak talált szavazólap minta képét, valamint a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatosan hozott határozatot szkennelve megküldi az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

Amennyiben szükséges a szavazólap képének javítása, arról az NVI – szükség esetén a HVI-vel együttműködve – egy napon belül intézkedik.

A szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően jogorvoslati döntés, vagy nyilvántartásból való törlés következtében módosulhat a szavazólap adattartalma. A HVI az adattartalom-változáshoz kapcsolódó dokumentumoknak a szervezes@nvi.hu e-mail címre történő megküldésével tájékoztatja az NVI-t. A változást az NVI vezeti át az NVR-ben.

A változás átvezetését követően nem kell a módosított szavazólapot ismét a HVB elé terjeszteni jóváhagyás céljából, mert a szavazólapok megváltozott tartalommal történő gyártásáról az NVI intézkedik, vagy ha ez már nem lehetséges, akkor a HVI gondoskodik a kiesett jelölt törléséről (áthúzásáról) a szavazólapokon.

A jelölő szervezeteket és a jelölteket a szavazólap adattartalmának módosításáról haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatás módjára vonatkozóan nincs törvényi előírás, célszerű azonban annak írásbeli formáját választani.

8.1.4. Szavazási kellékek biztosítása

Az alábbi kellékeket az NVI valamennyi időközi választás esetén központilag biztosítja:

Megnevezés	Mennyiség
Szavazólap(ok)	Előzetes választópolgárszám alapján
Boríték szavazólap(ok)hoz (C/5)	Előzetes választópolgárszám alapján
Braille-írással szavazósablon	Érintett szavazókörönként*
Braille-írással tájékoztató szavazólaphoz	Érintett szavazókörönként*
Kellékes egységcsomag	1 db
Szavazóköri tájékoztató plakátok (fajtánként 1-1 db)	2 db
Urnacsomag (1 nagy urna, 2 kis urna, 1 mobil szavazófülke)	1 db szavazókörönként
Plomba műanyag urna zárásához	8 db

* amennyiben szerepel ilyen választópolgár a névjegyzéken

Fenti kellékek a szavazás hetében kerülnek kiszállításra, a HVI által, a VÁKIR, Szállítások szervezése, Szállítási ütemek és helyszínek, átvevők összerendelése menüben megadott címre. A szállítást minden esetben az ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. végzi.

Az átvételt követően a HVI ellenőrzi, hogy a termékek hiánytalanul kerültek leszállításra, és erről visszajelez az NVI-nek a VÁKIR Szállítások főmenüjében.

8.1.5. Biankó szavazóköri jegyzőkönyvek nyomtatása

A szavazást megelőző második napon a HVI az NVR-ből kinyomtatja a biankó szavazóköri jegyzőkönyveket, és azok már tartalmazzák a jelöltek adatait és a névjegyzéken szereplő választópolgárok számát.

A biankó jegyzőkönyvek nyomtatása az *NVR Időközi önkormányzati választások csempesor Szavazatösszesítés modul, Biankó jegyzőkönyvek -> Nyomtatás* menüpontban történik.

A Települések felirat melletti téglalapra duplán kattintva jelennek meg a kiválasztható települések.

Nemzetiségi önkormányzati képviselő választásra egy biankó Általános szavazóköri jegyzőkönyv és egy biankó eredmény jegyzőkönyv nyomtatható. A biankó jegyzőkönyvek sikeres kinyomtatását követően a HVI jelentést küld az *NVR Időközi önkormányzati választások csempesor Szavazatösszesítés modul, Biankó jegyzőkönyvek -> Biankó jegyzőkönyv nyomtatás visszaigazolása* menüpontban. A képernyőn a felhasználó feldolgozóhelyi illetékességéhez tartozó és választást tartó települései jelennek meg.

A Módosítás gomb megnyomása után külön-külön be kell írni a településre kinyomtatott összes biankó szavazóköri jegyzőkönyv darabszámát, és az általános szavazóköri jegyzőkönyvek darabszámát. A több példányban nyomtatott jegyzőkönyv egy darabnak számít. A számok beírása után az OK gombbal kell az adatot rögzíteni.

A kinyomtatott biankó szavazóköri jegyzőkönyveket – egyszavazókörös településen a biankó eredmény jegyzőkönyveket is – a szavazást megelőző napon a szavazási kellékekkel együtt a HVI átadja az SZSZB elnökének.

8.2. Szavazás helye

Szavazni kizárólag **személyesen, a választópolgár lakóhelyén** vagy – ha a 2024. évi általános választáson a jelenlegi bejelentett tartózkodási helye szerinti választókerületben szerepelt a névjegyzékben – **bejelentett tartózkodási helyén** lehet.

A szavazás lebonyolítására 1 db külön szavazókör áll rendelkezésre, kivéve, ha van aznap más – a település egészét érintő – választás.

A szavazóhelyiségben történő szavazás alól a törvény kivételt enged a mozgásában gátolt választópolgár tekintetében, aki mozgóurnával szavazhat.

8.3. Szavazás ideje

A szavazóhelyiségben a szavazás napján **6 órától 19 óráig** lehet szavazni. Nincs lehetőség korábbi kezdésre és csak sorban állás esetén van – figyelemmel a 8/2014. NVB állásfoglalásra – lehetőség a szavazás 19 órát követő lezárására.

Garanciális jelentőségű, hogy a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhessenek a szavazóhelyiségben, ezért azt a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazás szüneteltetése és felfüggesztése kizárólag rendkívüli események bekövetkezése esetén lehetséges. A törvény ilyen rendkívüli, a választás szabadságát és titkosságát veszélyeztető eseménynek tekinti azt az esetet, amikor az SZSZB tagjainak száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan ok miatt lehetetlenné válik (pl. bombairadó, roszullét stb.).

Ebben az esetben a szavazást a jelen lévő tagok kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, valamint a választási iratokat zárolni és a felfüggesztés tényéről a HVI vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni. A rendkívüli eseményről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazást tovább kell folytatni.

Szintén fontos, a választójog egyenlőségéből fakadó szabály, hogy a szavazást nem lehet meghosszabbítani, azaz minden választópolgárnak ugyanaz az időintervallum áll rendelkezésére a szavazásra.

[A Nemzeti Választási Bizottságnak a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatása szerint a Ve. a „szavazás befejezése” és a „szavazás lezárása” kifejezéseket nem szinonimaként, hanem eltérő jelentéstartalommal használja. Egyrészt a szavazás befejezése általános, valamennyi szavazókörre azonos időpontot jelent, míg a szavazás lezárását szavazóhelyiségenként lehet értelmezni. Másfelől a két időpont nem feltétlenül esik egybe, hiszen sorban állás esetén az adott szavazóhelyiségben az általános jelleggel meghatározott befejezési időponthoz képest később kerül sor a szavazás lezárására.]

8.4. Szavazóhelyiség és annak felszereltsége

A szavazóhelyiséget jelölt vagy jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy a jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejárattal rendelkező) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben. Mindezekre már a szavazókör kialakítását megelőzően a HVI vezetőjének tekintettel kellett lennie. Előfordulhat azonban, hogy a szavazókör, szavazóhelyiség kialakítását követően történik változás a használati viszonyokban, ezért is kell a HVI vezetőjének ismételten figyelmet fordítania a használati viszonyok feltérképezésére, szükség esetén időben döntést hozni másik szavazóhelyiség kialakításáról.

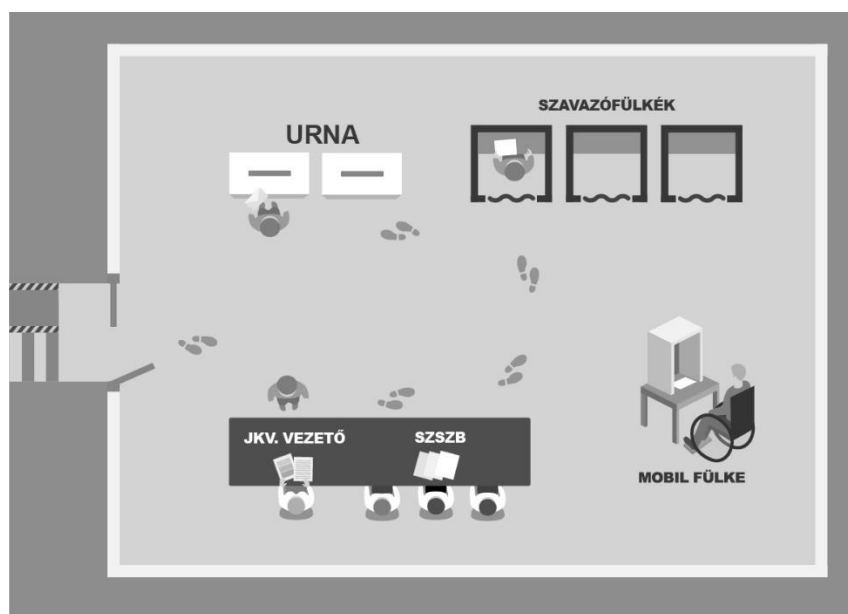
Tekintettel a Ve. 2. § (1) bekezdésében rögzített választási alapelvekre, azon belül is a fogyatékkal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése érdekében minden településen legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell.

Az előzőeket is figyelembe véve a szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy az a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen, biztosítsa a választópolgárok befolyástól mentes joggyakorlását, valamint garantálja az SZSZB zavartalan működését.

A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében szükséges számú, de legalább két szavazófülke kerül kialakításra. A szavazóhelyiség használata azonban „csak” jog és nem kötelezettség, a szavazófülke igénybevételére az SZSZB felhívja a választópolgárt, de arra nem kötelezheti.

A „rendes” szavazófülkék mellett asztalra helyezhető, karton „mobilfülke” is használható a mozgáskorlátozottak szavazásának megkönnyítése érdekében.

A szavazás céljára a szavazóhelyiségben szükséges számú, de legalább két urna és egy mozgóurna kerül felállításra.

A szavazóhelyiségben és a szavazófülkében a választópolgárok részére – megfelelő módon rögzített – toll kerül elhelyezésre. A Ve. 172.§ (1) bekezdése értelmében az SZSZB tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják.

A választópolgárok nem kötelezhetőek kizárólag ezen tollak használatára, a hivatalosan kihelyezett tollak használata csak lehetőség, így ők saját tollat is igénybe vehetnek (pl. névjegyzék aláírásához, szavazólap kitöltéséhez stb.), ennek használata a szavazás érvényességét nem befolyásolja.

Az SZSZB és – a jegyzőkönyvvezető kivételével – a választási iroda tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalos toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben.

Az Alaptörvényben és a Ve.-ben is rögzített jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének súlyos sérelmét valósítja meg az, aki a választási névjegyzék alapján hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyéről bármilyen módon az arra nem jogosult szervezeteknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.

Abban a szavazóhelyiségben, amelynek szavazóköri névjegyzékében olyan választópolgár szerepel, aki Braille-írással ellátott szavazósablon használatát kérte, lehetősége lesz ezen sablon használatára a szavazókörben, illetve – amennyiben igényelte – a mozgóurnás szavazás során.

8.5. A szavazásnapi kellékek átadása

A szavazás adminisztratív és technikai előkészítése körébe tartozó feladatok ellátása a választási iroda feladatkörébe tartozik, azok ellátásába az SZSZB elnöke kapcsolódik be, a bizottság mint testület nem.

A HVI feladata:

- a szavazás lebonyolításához szükséges iratoknak és kellékeknek az SZSZB elnöke, akadályoztatása esetén elnökhelyettese részére történő átadása, amely átadás magában foglalja:
  - a szavazóköri névjegyzéket,
  - a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét,
  - a szavazólapokat,
  - a szavazóköri jegyzőkönyveket,
  - az egyéb kellékeket.

Az átadás-átvételt a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a választási iroda székhelyén, átvételi elismervényen történik.

Célszerű az átadás-átvételt tételesen elvégezni, megbeszélve a felmerülő kérdéseket, problémákat.

- a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek őrzéséről való gondoskodás.

A HVI vezetője dönti el, hogy az őrzés az iroda székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

A szavazás napján, de még a szavazás megkezdése előtt az SZSZB feladata a választási iratok és egyéb kellékek szavazóhelyiségben történő elhelyezése, azok számbavétele, megfelelőségének ellenőrzése.

8.6. A szavazás

8.6.1. Szavazóhelyiségben tartózkodhatnak

A választási iratok, egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig az SZSZB és a HVI tagja, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig az SZSZB tagjai, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, a nemzetiségi jelölő szervezet megfigyelője, a nemzetközi megfigyelő, illetve szükség esetén a választási iroda tagja tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A választópolgár – valamint a Ve. 181. § (1) bekezdése szerinti segítője – választójoga gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

8.6.2. A szavazás megkezdése

A szavazóhelyiség kinyitását követően (6 óra) az SZSZB az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az elsőként szavazó választópolgárral együtt – aki nem lehet az SZSZB tagja, illetve a jegyzőkönyvvezető – a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.

Ezt követően az SZSZB a **mozgóurnába ellenőrző lapot** helyez el. Ennek hiánya a mozgóurnába leadott szavazatok érvénytelenségét eredményezi. Az ellenőrző lap tartalmazza az elhelyezés időpontját, valamint az elsőként szavazó választópolgár és az SZSZB jelenlévő tagjainak aláírását.

A megfelelő számú urnát az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot eltávolítani.

Ezek után az SZSZB jelen lévő tagjai és az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyvön aláírásukkal tanúsítják, hogy az urnák lezárásukkor üresek voltak, valamint, hogy a lezárás szabályszerűen történt.

8.6.3. Választópolgár a szavazóhelyiségben, a választópolgár azonosítása

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott és hitelesített szavazóköri névjegyzékben szerepel.

Szintén a szavazóhelyiségben szavazhat az a választópolgár, aki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékén szerepel, ha a jegyzék a szavazókörben található.

A szavazóköri névjegyzékbe – annak kinyomtatását és hitelesítését követően – választópolgárt nem lehet felvenni.

Ha a HVB ugyanarra a napra tűzte ki két vagy több nemzetiség időközi nemzetiségi önkormányzati képviselő-választását, úgy az SZSZB nemzetiségenként **külön-külön** vezeti a **névjegyzéket** és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét.

A választópolgárt a szavazást megelőzően az SZSZB-nek azonosítania kell. A választópolgár érvényes okmánnyal igazolja személyazonosságát, valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját.

Személyazonosság igazolására alkalmas dokumentumok:

- magyar hatóság által kiállított személyazonosító igazolvány,
- magyar hatóság által kiállított régi típusú, könyvecske formájú személyazonosító igazolvány (a kemény borítójú, népköztársasági címerrel és a puha borítójú, köztársasági címerrel ellátott),
- magyar hatóság által kiállított ideiglenes személyi igazolvány,
- magyar hatóság által kiállított vezetői engedély,
- magyar hatóság által kiállított útlevél,
- magyar hatóság által kiállított ideiglenes útlevél,
- fogvatartott választópolgár esetén a fogvatartotti nyilvántartó lap.

Az egyes okmányok igénylése során a kérelem benyújtásakor kapott átvételi elismervény nem alkalmas a személyazonosság igazolására! Szintén nem alkalmas a személyazonosság igazolására a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) szerinti digitális okmány!

Lakcím igazolására alkalmas dokumentumok:

- lakcímet igazoló hatósági igazolvány (lakcímkártya),
- lakcím bejelentésről szóló átvételi elismervény,
- régi, könyvecske alakú személyazonosító igazolvány, amennyiben tartalmazza a lakcímet.

Személyi azonosító igazolására alkalmas dokumentumok:

- személyi azonosítót igazoló hatósági igazolvány (a lakcímkártya hátoldala),
- hatósági bizonyítvány, illetve igazolás a személyazonosító jelről,

Az SZSZB visszautasítja és a visszautasítottak jegyzékére felveszi azt a választópolgárt, aki:

- nem tudja személyazonosságát és lakcímét vagy személyi azonosítóját igazolni,
- nem szerepel a kinyomtatott névjegyzéken,
- már szavazott,
- megtagadja a szavazólap átvételének a névjegyzéken aláírásával történő igazolását.

8.6.4. A szavazat leadása

Amennyiben a szavazásnak akadálya nincs, az SZSZB a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére átadja a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el, valamint a szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot.

A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – az SZSZB két tagja írja alá a névjegyzéket.

A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat, nem befolyásolhat más választópolgárt a szavazásra vonatkozó választójoga gyakorlásában. A választópolgár a szavazófülkében kitölti a szavazólapot. Amennyiben a választópolgár nem kívánja igénybe venni a szavazófülkét, az SZSZB felhívja a szavazófülke igénybevételének lehetőségére, de annak használatára nem kötelezheti.

A szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a választópolgár, illetve a Ve. 181. § (1) bekezdése alapján segítőt tartózkodhat a szavazófülkében. A segítő közreműködésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 4/2024. NVB iránymutatás szerint

- a választópolgár vagy a szavazatszámoló bizottságtól független, általa választott személy, vagy a szavazatszámoló bizottság által kijelölt két bizottsági tag együttes segítségét veheti igénybe;
- nem lehet segítő a jegyzőkönyvvezető, a nemzetközi megfigyelő, a külképviseleti megfigyelő, a nemzetiségi megfigyelő, továbbá a médiatartalom-szolgáltató képviselője;
- a segítő tevékenysége nem sértheti a szavazás titkosságát, továbbá nem ütközhet a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveibe.

A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezi, a borítékot lezárja és az urnába dobja. (Fel kell hívni a választópolgár figyelmét, hogy a lezáratlan borítékban lévő, valamint a borítékon kívül található szavazólapok érvénytelenek.)

Ha a választópolgár a szavazólap urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot az SZSZB bevonja, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, és a rontott szavazólap helyett új szavazólapot ad ki. Az SZSZB a rontott szavazólap helyett újat – választópolgáronként és szavazólap fajtánként – csak egyszer adhat ki.

A látássérült választópolgár Braille-írással ellátott szavazósablont vehet igénybe a szavazás segítése céljából, amelyet a szavazást megelőző 9. napig kérhet a HVI-től. Az SZSZB a választópolgár szavazólapját behelyezi a szavazósablonba, és így adja át a választópolgár részére. A szavazást követően a választópolgár a szavazólapot kiveszi a szavazósablonból, borítékba helyezheti és az urnába dobja, a szavazósablont pedig visszaadja az SZSZB-nek.

8.6.5. A szavazás módja

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, a jelölt neve melletti körbe tollal két, egymást metsző vonallal lehet. A szavazat érvényességét – ha az egyéb jogszabályi feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet írtak hozzá.

A szavazat leadásához a választópolgár használhatja a szavazófülkében elhelyezett tollat vagy a saját tollát is.

Legfeljebb annyi jelöltre lehet szavazni, amennyi a megválasztható képviselők száma.

8.6.6. Az SZSZB tájékoztató és segítő szerepe, működésének egyéb kérdései

Az SZSZB egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, amelynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is.

Ennek keretében az SZSZB:

- ha egy jelölt a szavazólapok elkészítése után, de a szavazás napját megelőzően kiesett, a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat, a kiesett jelölt nevét – ha arra korábban nem került sor – a szavazólapon áthúzza úgy, hogy az áthúzás ténye a választópolgár számára első ránézésre is egyértelmű legyen (részletesen lásd 6.6.2. pont);
- az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – az SZSZB két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt nem tud megkérni, kérésére az SZSZB két tagja együttesen segítséget nyújt, ez azonban nem irányulhat a választópolgár befolyásolására.

Az SZSZB elnöke felelős a szavazás napján a szavazóhelyiségben a rend fenntartásáért. Abban az esetben, ha az elnök akadályoztatva van, helyette az SZSZB elnökhelyettese jár el.

Az SZSZB törvényben meghatározott létszámát biztosítani kell. Ha az SZSZB munkájában részt vevő tagok száma kevesebb, mint öt, a HVI vezetője a korábban be nem osztott tagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a TVI vezetője köteles gondoskodni más település SZSZB tagjának megbízásával.

A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható. Ennek ellenőrzése az SZSZB-nek **nem** feladata.

8.6.7. Szavazás mozgóurnával

A mozgóurnás szavazásra a szavazóhelyiségben történő szavazásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, a névjegyzék helyett azonban a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét kell használni.

A mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke a szavazóköri névjegyzék speciális változata.

A többes szavazás lehetőségének kizárása érdekében egy választópolgár vagy csak a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken, vagy csak a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékén szerepelhet.

Az SZSZB a mozgóurnát a szavazás napján igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és törli a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből.

A mozgóurnát az SZSZB **legalább két tagja** viszi ki – a szavazókör területén belül – a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz.

Mozgóurnás szavazás esetén szavazófülke helyett a szavazás titkosságát garantáló körülményeket kell a választópolgár számára biztosítani.

Az esetleges rontott szavazólapok kicserélése érdekében a mozgóurnás szavazáshoz a választópolgárok számánál legfeljebb tízzel több szavazólapot visz ki az SZSZB két tagja.

A mozgóurnás szavazáshoz a szavazólapot előzetesen, a szavazóhelyiségben bélyegzőlenyomattal látja el az SZSZB.

A mozgóurnás szavazás során fel nem használt, előre lebélyegzett szavazólapokat az SZSZB tagjai a szavazóhelyiségbe történő visszaérkezésükkor felhasználásra alkalmatlanná teszik (pl. áthúzzák), és külön csomagolják.

A mozgóurnás szavazást úgy kell megszervezni, hogy az SZSZB tagjai 19 óráig visszaérjenek a szavazóhelyiségbe.

8.6.8. A szavazás lezárása

A szavazás **19.00 órakor befejeződik**. A 19.00 órakor sorban álló választópolgárok még szavazhatnak.

Az SZSZB-nek meg kell teremtenie annak technikai feltételeit, hogy a fenti határidő után érkező választópolgárok már ne szavazhassanak. Ezt követően az SZSZB a szavazást lezárja.

9. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az SZSZB a szavazás lezárását követően először a megjelent választópolgárokkal kapcsolatos adatokat összesíti, majd kitölti az általános szavazóköri jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyvvezető a jegyzőkönyv adattartalmát a HVI vezetőjének rendelkezése szerint – az SZSZB általi aláírás után – rövid úton (pl. telefonos bediktálás) továbbítja a HVI-hez, mielőbbi rögzítés céljából.

Az SZSZB a szavazólapokat tartalmazó borítékokat, boríték nélküli szavazólapokat szállítóborítékba zárja. Amennyiben a mozgóurnában nem volt ellenőrző lap, akkor az abban lévő borítékokat külön kötegelni kell és úgy kell a szállítóborítékba zárni.

Az SZSZB ezt követően a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és a szavazólapokat tartalmazó szállítóborítékot haladéktalanul a HVI-hez szállítja.

Egy szavazókörös településen nem kell szállítóborítékba zárni a szavazatokat, azokat a HVB helyben megszámlálja.

A HVI rögzíti az Általános szavazóköri jegyzőkönyv nemzetiségi szavazás adatait az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Általános szavazóköri jegyzőkönyv – Karbantartás* menüpont), majd a papíralapú jegyzőkönyv HVI-hez beérkezése után ellenőrzi a jegyzőkönyv és a számítógépes adatok azonosságát (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Általános szavazóköri jegyzőkönyv – Ellenőrzés* menüpont).

A szavazatokat a HVB számolja meg!

A szavazatszámolás legfontosabb szabályai:

- a feladatokat a HVB nyilvános ülésén végzi el,
- a HVB – jegyzőkönyvi döntéssel – bevonhatja a szavazatszámolásba póttagjait, a választott SZSZB-tagokat, illetve a HVI tagjait,
- a nemzetiség szavazóként megjelent választópolgárainak száma általában – mivel településenként csak egy szavazókör működik – megegyezik az általános szavazóköri jegyzőkönyvben rögzített számmal,
- a lezártan zöld borítékokat és a borítékon kívüli nemzetiségi szavazólapokat meg kell számolni, és külön kötegelni kell. A kötegre rá kell írni a benne található nyitott borítékok, illetve borítékon kívüli nemzetiségi szavazólapok számát. Ezek számát a jegyzőkönyvben nem kell rögzíteni, de külön jegyzőkönyvet kell felvenni,
- meg kell számolni a lezárt zöld borítékokat, ellenőrizni kell, hogy a lezárt borítékok száma megegyezik-e az általános szavazóköri jegyzőkönyvben rögzített számmal, az esetleges eltérést jegyzőkönyvezni kell,
- a szavazatszámolás részletes lépéseit a KÉZIKÖNYV a helyi választási bizottságok részére 2024. június 9. – a nemzetiségi szavazatok megszámlálása több szavazókörös településen – című kiadványunk 3.1. - 3.8. pontjai tartalmazzák,
- a szavazatszámolás eredményét a jegyzőkönyvben rögzíteni kell és végül a választás eredményét **határozatba** kell foglalni, amelynek mellékletét képezi a jegyzőkönyv.

A szavazatok megszámlálását és az eredmény megállapítását követően az eredmény jegyzőkönyvet, illetve annak adattartalmát (az általános szavazóköri jegyzőkönyv rögzítését és ellenőrzését követően) a HVI rögzíti az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek karbantartása – Települési nemzetiségi önk. választás* menüpont).

Ezt követően a HVI ellenőrzi a jegyzőkönyvi adatok és a számítógépes adatok azonosságát (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek ellenőrzése – Települési nemzetiségi önk. választás* menüpont), majd ugyanebben a funkcióban rögzíti az eredmény megállapító határozat adatait.

Eltérés esetén a tévesen rögzített adatokat az NVR-ben javítani kell. A bizottság által számszakilag hibásan kitöltött szavazóköri jegyzőkönyvek adatai figyelmeztetés után rögzíthetők, a rendszer azokat hibásként tárolja, de a számított eredménybe nem számolja bele. Az ilyen jegyzőkönyvek esetén a hibát mielőbb javíttatni kell a HVB-vel. Abban az esetben is javíttatni kell a hibás jegyzőkönyvet, ha a jegyzőkönyvek 1. és 2. példánya között adateltérés van.

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választása akkor eredményes, ha legalább annyi jelölt kap szavazatot, mint a megválasztható képviselők száma.

Azok a jelöltek lesznek képviselők, akik a megválasztható képviselők száma szerint a legtöbb érvényes szavazatot kapták.

Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy ki jut mandátumhoz.

A HVI a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat nyilvánosságra hozza.

Az általános szavazóköri jegyzőkönyv és a választás eredményéről szóló jegyzőkönyv 1. példányát szkennelve haladéktalanul meg kell küldeni az NVI-nek a szervezes@nvi.hu e-mail címre.

A HVI az NVR-ben (*NVR Időközi önkormányzati választások csempesor – Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel menü – Szavazóköri jegyzőkönyvek karbantartása – Települési nemzetiségi önk. választás menüpont*) haladéktalanul rögzíti,

- ha az eredményt megállapító HVB-határozat jogerőssé válik, a „Jogerős” állapotot és a jogerőre emelkedés napját,
- ha az eredményt megállapító HVB-határozatot fellebbezéssel támadják meg, a „Jogorvoslat alatt” állapotot.

A jogorvoslati adatok további kezelését a TVI-nek kell az NVR-ben elvégeznie.

A jegyzőkönyvek 1. számú példányát 30 napon belül eredetben is el kell juttatni az NVI-hez (postacím: 1397 Budapest, Pf.: 547). A jegyzőkönyvek Magyar Nemzeti Levéltárnak történő átadásáról az NVI gondoskodik.

A jegyzőkönyvek 2. példányait a HVI helyben irattározza.

A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat – a jegyzőkönyvek kivételével – meg kell semmisíteni.

10.1. Jogorvoslatok általában

10.1.1. Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet az Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén alkotmányjogi panaszt nyújthat be.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen **az ügyben érintett** természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen **az ügyben érintett** természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

10.1.2. Jogorvoslati határidők

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Ve-ben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve - **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére a jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

10.1.3. Általános hatásköri szabályok

A helyi választási bizottság dönt:

- az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról,
- minden olyan kifogásról, amely kifejezetten a települési nemzeti önkormányzati képviselők időközi választásához kapcsolódik.

A területi választási bizottság dönt:

- a helyi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet minden esetben a Kúria bírálja el.

10.2. Az egyes jogorvoslatok

10.2.1. Kifogás

A kifogás benyújtására vonatkozó általános szabályokat a Ve. 208.-212. §-ai tartalmazzák.

Alapvető rendelkezés, hogy a kifogásnak mit kell tartalmaznia, eszerint abban szerepelnie kell

- a jogszabálysértés megjelölésének,
- a jogszabálysértés bizonyítékainak,
- a kifogás benyújtója nevének, lakcímének (székhelyének),
- a kifogás benyújtója személyi azonosítójának, illetve, ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolványa típusának és számának, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba vételi számnak vagy törzskönyvi számnak, valamint
- – a Ve. legújabb módosítása alapján – papír alapú kérelem esetén a kifogás benyújtója aláírásának.

E jogszabályhelyek meghatározzák a kifogás benyújtásának határidejére vonatkozó szabályokat is, külön rendelkezve az egyszeri és az állapotszerű jogszabálysértés esetén a benyújtás határidejéről.

Amennyiben a **kifogás elbírálására nem az a választási bizottság illetékes**, amelyhez azt benyújtották, a választási bizottság az ügyet - **legkésőbb a beérkezését követő napon - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az annak elbírálására illetékes választási bizottsághoz**. A választási bizottság köteles eljárni a hozzá áttett ügyben.

A választási bizottság az áttétel hatáskörét - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel - a bizottság elnökére átruházhatja.

Ha a választási bizottság, illetve a bizottság elnöke az ügyet **nem teszi át** az illetékes választási bizottsághoz, **a választási bizottság köteles az ügyben eljárni**.

Az áttétel kapcsán két fontos dologra kell a figyelmet felhívni.

Az NVB következetes joggyakorlata szerint a választási bizottság jegyzőkönyvbe foglalt döntésével vagy a hatáskör átruházása esetén elnöki levélben, a beérkezéstől számított 1 napon belül teheti át a kifogást, és csak a határidőben áttett kifogás alkalmas joghatás kiváltására, vagyis keletkeztet eljárási kötelezettséget.

Az is kiemelő, hogy az áttételről csak a választási bizottság (illetve annak elnöke) rendelkezhet, a választási irodákat ilyen jogosultság nem illeti meg. Az iroda feladata e tekintetben, hogy az áttételről szóló döntést és az összes iratot továbbítsa a másik bizottság, illetve az amellet működő iroda részére.

A **választási bizottság** legkésőbb a kifogás **beérkezésétől számított 3 napon belül dönt**. Áttétel esetén a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az első választási bizottsághoz beérkezett.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig **visszavonható**, azonban a **bizottság hivatalból is lefolytathatja** az eljárást.

A kifogás **érdemi vizsgálat nélküli elutasításának eseteit** a Ve. 215. §-a tartalmazza.

A kifogás kapcsán a bizottság első feladata, hogy megvizsgálja, hogy megfelel-e a jogorvoslati kérelem a Ve.-ben előírt formai követelményeknek. Mivel az alaki kellékeiben hiányos jogorvoslat nem lehet alkalmas semmilyen eljárás, vagy választási eredmény vitatására, ezért a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása nem lehetőség a bizottság részére, hanem az kötelezően meghozandó döntés.

A kifogás benyújtásának szabályairól szóló részletes tájékoztató a www.valasztas.hu oldalon a Választópolgároknak / Információk választópolgároknak / Jogorvoslat menüpont alatt olvasható, ahol a benyújtást segítő formanyomtatvány is található.

A választási bizottság a kifogás alapján háromféle döntést hozhat. A Ve. 215. §-ában foglalt eset fennállása esetén azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, az érdemi vizsgálat alapján pedig a kifogásnak helyt ad, vagy elutasítja.

Helyt adás esetén a bizottság megállapítja a jogszabálysértés tényét és az ügykörülményeitől függően jogkövetkezményt is alkalmaz [Ve. 218. § (2) bekezdés b)-d) pont].

Fontos, hogy a jogsértéstől való eltiltás kizárólag akkor alkalmazható, ha a választási bizottság a jogsértő személyét is megállapíthatónak találta. Ismeretlen személy eltiltása a további jogsértéstől, vagy pl. a szavazás napját követően az eltiltásra vonatkozó rendelkezés alkalmazása már nem értelmezhető.

További fontos szabály, hogy a jogsértéstől való eltiltás vagy a bírság kiszabása – a Ve. rendelkezései alapján – kizárólag a jogszabálysértés elkövetőjével szemben alkalmazható szankciók. Így pl. a jelölt által elkövetett jogsértés esetén azért, mert a jogsértő magatartást egy televíziós műsorban követte el, a médiaszolgáltatóval szemben jogkövetkezmény nem alkalmazható.

A bírság kiszabásánál a választási bizottságnak indokolási kötelezettsége van, amelyből pontosan ki kell derülnie a mérlegelés szempontjainak. E kötelezettség teljesítésének nem feleltethető meg a jogszabályszöveg határozatba illesztése. Bírság kiszabása esetén arra is figyelemmel kell lenni, hogy a bírságtételt rögzíteni kell az NVR Bírság megállapítás modulban és az itt generált bírságazonosítót a határozatban fel kell tüntetni. Ezen túl az ügy státuszát az NVR-ben folyamatosan aktualizálni kell.

Amennyiben a választási bizottsághoz több azonos tartalmú, illetve tárgyában egymással összefüggő kifogást nyújtanak be, azok együttes vizsgálata és elbírálása végett elrendelheti azok **egyesítését**. Az elbírálásra nyitva álló 3 naptári napos határidőt a legelőször benyújtott kifogástól kell számítani.

Ha a választási bizottság által érdemben **elbírált ügyben újabb kifogást** nyújtanak be, és az nem tartalmaz a választási bizottság által még nem értékelt bizonyítékot, a választási bizottság elnöke megküldheti a kifogás benyújtója részére a választási bizottság határozatának – személyes adatokat nem tartalmazó – másolatát, és erről a következő ülésen tájékoztatja a választási bizottságot.

A választási bizottság az elnök tájékoztatását jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel tudomásul veszi vagy – ha a határozat megküldésének feltételei nem állnak fenn – az ügy érdemében határozatot hoz.

10.2.2. Fellebbezés

A fellebbezés a választási bizottság **elsőfokú határozata ellen** irányul.

A fellebbezésben az érintettségre hivatkozni kell.

Nem lehet fellebbezni a jegyzőkönyvbe foglalt döntés és a másodfokon eljáró bizottság határozata ellen.

Nem nyújthat be fellebbezést a megtámadott határozatot hozó bizottság és annak tagja.

A fellebbezést a **HVI az ügy összes iratával együtt a beérkezése napján felterjeszti a TVB-hez.**

A fellebbezés alapján a választási bizottság szintén háromféle döntést hozhat. A fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja (Ve. 231. § (1) bekezdés), vagy az elsőfokú határozatot helybenhagyja vagy megváltoztatja. Megváltoztatás esetén rendelkezni kell az eredeti kérelem elbírálásáról is.

A fellebbezés benyújtásának szabályairól szóló részletes tájékoztató olvasható a www.valasztas.hu oldalon a Választópolgároknak/Információk választópolgároknak/Jogorvoslat menüpont alatt, ahol a benyújtást segítő formanyomtatvány is található.

10.3. Speciális jogorvoslatok

10.3.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok

A HVI vezetőjének a **szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen** a határozat **közvetítésének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani** a HVI vezetőjéhez.

A fellebbezést a **TVI vezetője bírálja el**, a beérkezést követő **3 napon belül**. A TVI vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A TVI vezetőjének döntése ellen **további jogorvoslatnak nincs helye**.

10.3.2. Névjegyzékekkel kapcsolatos jogorvoslat

Az **NVI központi névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmet** elbíráló döntése ellen **legkésőbb** az annak meghozatalát követő **30. napon lehet fellebbezést benyújtani**.

A választási iroda **szavazóköri névjegyzékekkel kapcsolatos** döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus értesítési címre közölt értesítés esetén **a döntés meghozatalát követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon 14 óráig**.

A fellebbezést a döntést hozó választási irodához kell benyújtani.

A választási iroda vezetője a fellebbezésről

- legkésőbb a beérkezését követő 15. napon,
- a választás kitűzését követően meghozott döntés elleni fellebbezés esetén legkésőbb a beérkezését követő munkanapon, de nem később, mint a szavazást megelőző második napon 15 óráig dönt.

Ha a választási iroda vezetője a fellebbezésnek helyt ad, a döntést módosítja, ellenkező esetben az elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján felterjeszti a Fővárosi Törvényszékhez.

A bíróság a fellebbezésről

- a beérkezését követő **15 napon belül**,
- a **választás kitűzését követően meghozott döntés esetén három napon belül**,
- **de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon** dönt.

A bírósági eljárás során **ügyvédi képviselet nem kötelező**. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A választási iroda vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó választási iroda vezetőjével is **közölni** kell.

10.3.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat

A jelöltek sorrendjét megállapító választási bizottsági döntés ellen **nincs helye önálló jogorvoslatnak**, az a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelembe foglalható.

10.3.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

A szavazólap adattartalmát megállapító választási bizottság döntése ellen fellebbezést nem, **csak bírósági felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani**. A felülvizsgálati kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell benyújtani úgy, hogy az **legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen**.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet a **Kúria bírálja el** legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat

A HVB **eredményt megállapító döntése ellen** a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Ha a fellebbezés elbírálása csak a **szavazatok újraszámolása** esetén lehetséges, a fellebbezést elbíráló választási bizottság, illetve a bírósági felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság három napon belül elrendeli a szavazatok újraszámolását. A szavazatok újraszámolását az elrendelésétől számított 3 napon belül a HVB végzi el. Az újraszámoláshoz a helyi választási iroda tagjainak közreműködése igénybe vehető. A HVB az újraszámolás eredményét jegyzőkönyvi döntésbe foglalva továbbítja az újraszámolást elrendelő választási bizottság, illetve bíróság részére. A szavazatok újraszámolása esetén a fellebbezés, illetve a bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő hat nap.

Ha a HVB az eredményt megállapította, a szavazatok újraszámolásának nincs más módja, csak az itt leírt.

A szavazás megismételtetését csak a 10.2.1. pontban foglaltaknak megfelelő kifogás alapján lehet kérni, az eredményt megállapító döntéssel szembeni fellebbezésben nem!

10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha a HVB vagy a HVI eljárási köteletségének határidőben **nem tesz eleget**, a TVB, illetve a TVI az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított **3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést**, és szükség esetén

- a mulasztó választási szervet az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

10.3.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat

A HVB **eredményt megállapító döntése ellen** a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Ha a fellebbezés elbírálása csak a **szavazatok újraszámolása** esetén lehetséges, a fellebbezést elbíráló bizottság, illetve a felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. Ebben az esetben az elbírálásra rendelkezésre álló határidő 6 napra nő, és az újraszámolást végző bizottság, bíróság igénybe veheti a választási iroda segítségét.

10.3.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha a **HVB** vagy a **HVI** **eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget**, a **TVB**, illetve a **TVI** az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított **3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést**, és

- a mulasztó választási szervet az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

11. PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁS

11.1. Bevezetés

A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit, valamint a választási szervek tevékenységével összefüggő egyéb költségeket – az Országgyűlés által megállapított mértékben – a központi költségvetésből kell biztosítani (Ve. 12. §).

A költségek biztosításának törvényi kötelezettsége a teljes választási folyamatra, tevékenységekre és szervezetekre kiterjed. A költségek biztosítási kötelezettsége egy részről a központi beszerzéseken keresztül (pl. központi névjegyzék vezetése, nyomtatványok biztosítása) míg más részük a HVI-k, TVI-k szintjén jelentkező kiadások ún. normatív támogatások (HVI-k, TVI-k részére átadott költségvetési támogatások) biztosításával valósul meg.

A választás lebonyolítása központi pénzügyi feladatainak ellátásáról – egyebek mellett – az NVI gondoskodik. Az NVI a mindenkori költségvetési törvényben részére megállapított költségvetési előirányzatból, törvényi feladatai keretében, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választása, a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása, valamint a helyi népszavazások költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről szóló 6/2021. (VIII. 31.) IM rendeletben (a továbbiakban: Pvr.) meghatározott normatíva tételek alapján biztosítja a választások lebonyolításának pénzügyi fedezetét a választási irodák részére.

Az NVI továbbá irányítja a TVI-k és HVI-k választásokkal kapcsolatos pénzügyi tevékenységét, elszámoltatja a választási irodákat a választásokkal kapcsolatos pénzügyi támogatás felhasználásáról.

A TVI-k és a HVI-k választási pénzügyi feladatai ellátásához az NVI biztosítja a szakrendszeri (Választási Pénzügyi Információs Rendszer, a továbbiakban: VPIR) támogatást. Ennek részleteit az egyes feladatoknál szereplő informatikai fejezet tartalmazza. A VPIR rendszer használatáról az NVI elnöke utasításban rendelkezik.

11.2. Normatív támogatások biztosítása, választási kiadások tervezése

A normatív támogatásokat a Pvr. mellékletei tartalmazzák. Külön normatívákat tartalmaz a Pvr.

- a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek időközi választása,
- a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a megismételt szavazás,
- a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a megismételt szavazás

kapcsán,

- továbbá megállapítja a Ve. 303. §-a és 310. §-a alapján a képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás esetén alkalmazandó normatívákat, illetve az NVI részére a központi ellátású nyomtatványokért (pl. biztonsági elemekkel ellátott szavazólapok) és egyéb választástechnikai anyagokért (pl. szavazóurna, kellékes egységcsomag), valamint kapcsolódó szolgáltatásokért (pl. értesítők kézbesítése) megtérítendő tételeket. Ezen központi tételek egységei az NVI honlapján, az alábbi linken találhatóak meg:

https://www.valasztas.hu/documents/d/guest/kozponti_nyomtatvanyok_val_eszkozok_egysegarai

A normatívák valamennyi választási feladat tekintetében biztosítják a pénzügyi fedezetet, így:

- a) választások kitűzése, a választópolgárok értesítése
- b) választási szervek működése
- c) a szavazóköri névjegyzék vezetése és azzal kapcsolatos értesítések
- d) jelöltajánlással, jelöltek, jelölő szervezetek bejelentésével kapcsolatos feladatok
- e) a választási kampány

- f) szavazás
- g) a szavazás napját megelőző feladatok
- h) szavazásnap feladatok
- i) a választás eredményének megállapítása
- j) a képviselők nyilvántartásának vezetése
- k) jogorvoslatok
- l) pénzügyi lebonyolítás

Az NVI a választások pénzügyi fedezete megállapításakor a választópolgárok számát

- a) a nemzetiségi önkormányzati képviselők és a polgármesterek időközi választása esetén a Ve. 115. § (1) bekezdésében meghatározott napon a szavazóköri névjegyzék,
- b) a nemzetiségi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a megismételt szavazás esetén a megismételt szavazáshoz összeállított szavazóköri névjegyzék

állapota szerint veszi figyelembe.

A normatív támogatások egyéb paramétereit (normatíva jogcímek, normatíva egységek és normatívák) a Pvr. mellékletei tartalmazzák.

Az NVI az időközi választásoknál a normatív pénzügyi fedezetet a választásban érintett vármegye, település, választókerület adatai alapján állapítja meg.

A közös önkormányzati hivatalok esetében, ha a székhely településen nincs időközi választás, ekkor az nem tekintendő érintettnek a normatívák tekintetében. A HVI feladatokat, köztük a pénzügyi feladatokat ilyenkor is el kell látnia a közös hivatalnak.

Megismételt szavazáson a szavazókörök esetében a szavazókör minősítése azonos a megismételt szavazásnál érvényes minősítéssel.

A település számára járó támogatás megállapítására a Pvr. szerinti választópolgárszám és egyéb normatíva egységek (például szavazókörök száma) alapján kerül sor. A normatívák közt szerepelnek olyanok, melyek a választási folyamat során válnak ismertté, pl. ajánlással, ajánlásellenőrzéssel kapcsolatos adatok. A támogatás megállapításának időpontjában ezek az adatok az NVR részét képező Választás előkészítés (VER) rendszerrész adatai alapján kerülnek megállapításra. A jelöléssel kapcsolatos teendőknél túl ezért is fontos, hogy a VER rendszer tartalmazza a jelölő szervezetek, jelöltek (a továbbiakban: jelölő szervezetek) által igényelt (számukra kinyomtatott) ajánlóívek mennyiségét, és az elvégzett ajánlás-ellenőrzések adatait, melyek tájékoztató adatként megjelennek a VPIR rendszerben is, de az elszámolások alapját a tényleges mennyiségek jelentik.

A jelölő szervezeteknek a részükre átadott ajánlóívekkel el kell számolniuk. A le nem adott ajánlóívek után bírságfizetési kötelezettség keletkezik. Az ezzel kapcsolatos teendőket a 6.4. alcím tartalmazza részletesen.

A választást megelőzően megállapított normatív pénzügyi fedezet, amelyről Támogatói okirat kerül kiállításra, módosulhat a Pvr. többlettámogatásokra, feladatmaradásokra vonatkozó jogcímei szerint. Többlettámogatásra jogosító jogcímek jellemzően azok, melyek előre normatív módon nem állapíthatók meg, előre nem ismertek. Ilyenek különösen:

- az SZSZB-be pótlólag bevont tagok díja és járuléka,
- a munkáltatók által az SZSZB, valamint az egy szavazókörrel rendelkező településen a HVB tagjai után a Ve. 15. §-a szerint igényelhető távolléti díj és járulékai,
- az NVI elnöke által elrendelt, valamint a választási iroda által a más választási iroda helyett a Ve. 69. § (3) bekezdése alapján ellátott többletfeladatok költségei,
- a választási szervek részére az NVI elnöke által normatívaként megállapított rendkívüli költségek.

Feladatelmaradás (pl. kitűzött választás elmaradása) esetén, vagy ha a feladatot a Ve. 69. § (3) bekezdése alapján másik választási iroda látja el, az erre a feladatra biztosított, a normatívák szerint számolt összeggel, illetve – ha a feladatelmaradás ismertté válása előtt indokolt kifizetés vagy kötelezettségvállalás történt – annak maradványával a választási szervnek el kell számolni.

Többletkölségként, illetve feladatelmaradásként kell elszámolni a téves adatszolgáltatásból származó különbözeteket.

A HVI és a TVI többletkiadásainak, valamint a Ve. 69. § (3) bekezdése szerinti indokolt kifizetéseinek, illetve kötelezettségvállalásainak az elszámolásban való érvényesítését a választási iroda vezetője kezdeményezi az NVI elnökénél. A kérelem elfogadásáról az NVI elnöke a kezdeményezés átvételétől számított öt munkanapon belül dönt. Ha a kérelem elbírálására a feladat határidején belül nem kerül sor, a határidő leteltét követő napon az egyetértést megadottnak kell tekinteni.

Az NVI a fentiek alapján elkészített támogatói okiratot a Pvr.-ben meghatározott határidőben a VÁKIR rendszer Tudástárában teszi közzé az érintett választási iroda számára.

A HVI vezetők feladata, hogy a választások kiadásait a választási feladatok alapján, a helyi sajátosságok figyelembevételével megtervezzék.

A kiadások helyi tervezése azt jelenti, hogy a feladat-végrehajtás módjára, a helyben szükséges kiadásokra tekintettel a HVI kiadási költségtervet készít. A kiadási tervben figyelembe kell venni a Pvr. alapján az elszámolásban később érvényesíthető ismert többletköltségeket is (pl. megbízott SZSZB tagok hiányában bevonandó SZSZB póttagok díja). A feladatok egy része a normatíva jogcímeknél szereplőktől eltérően is végrehajtható, pl. értesítőkkal kapcsolatos feladatok a központi értesítők kiküldését követően. Amennyiben a választási iroda az értesítők kiküldését a HVI munkatársaival végzi, a normatíva átcsoportosítható, figyelemmel a pénzügyi elszámolás rendjéről szóló elnöki utasításban meghatározott részletszabályokra.

Az általános szabály az átcsoportosításoknál, hogy az fedezetet kell nyújtson a kapcsolódó költségekre is (pl. személyi juttatások esetén a munkaadót terhelő fizetési kötelezettségekre). Személyi kiadásra a Pvr. mellékletei szerinti normatívákat – a feladatellátással arányos mértékben – biztosítani kell. Nem csoportosíthatók át a bizottsági tagok részére a Pvr.-ben megállapított személyi normatívák.

A **választási bizottságok tagjait tiszteletdíj** illeti meg, azaz részükre a számfejtést ennek megfelelően kell elvégezni.

11.3. A támogatási összegek folyósítása

A választás kiadásainak fedezetére rendelkezésre álló, normatívák szerinti összeget az NVI a Pvr. 6. § (2) bekezdése szerinti, elfogadott feladattípusú pénzügyi elszámolások alapján, utólag folyósítja.

Az időközi választások támogatási összegeit az NVI közvetlenül a támogatásban részesülő választási irodák részére

- a TVI-t megillető részét az illetékes fővárosi, vármegyei önkormányzat hivatalának fizetési számlájára
- a HVI-t megillető részét a települési önkormányzat polgármesteri hivatala (közös önkormányzati hivatal esetén a közös önkormányzati hivatal) fizetési számlájára

folyósítja.

A választások lebonyolítása pénzügyi fedezetének biztosítása érdekében a fenti fizetési számlától eltérő fizetési számlára történő utalásra is van lehetőség az NVI elnöke írásbeli engedélyével. Az engedélyeztetést az illetékes választási iroda vezetője kezdeményezi az NVI elnökénél.

A megfelelő fizetési számla adatait az időközi választás bejelentésekor, vagy változás esetén haladéktalanul meg kell adni az NVI részére, annak rögzítéséről, módosításáról a VÁKIR rendszerben gondoskodni kell.

11.4. Elszámolás a választás céljára biztosított pénzeszközökről

11.4.1. Az elszámolás pénzügyi feladatai

A választás céljára biztosított pénzeszközöket választásonként elkülönítetten kell kezelni.

Az elkülönítés feladata azt jelenti, hogy az elszámolásról választásonként – azaz külön a helyi önkormányzati, külön az esetlegesen azzal egy napon tartott nemzetiségi önkormányzati, és külön az esetleges megismételt szavazásról – és választási eseményenként (azaz minden kitűzött választási napról is külön) kell elszámolni.

Az elszámolás kettős feladatot jelent.

- a) az önkormányzat az államháztartási törvény és végrehajtási rendelete, valamint az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet szerint vezeti a belső számviteli nyilvántartásait, másrészt,
- b) figyelemmel a Pvr.-ben előírtakra, a pénzeszközök felhasználásáról bizonylatonként, jogcímenként tételesen, ezen belül a személyi kiadásokról név szerint számol el, és a tényleges pénzforgalomról (bevétel, kiadás) a hatályos jogszabályok szerint a választási feladatokkal kapcsolatos részletező nyilvántartást vezet. A részletező nyilvántartásban meg kell jeleníteni mind a kapott támogatást, mind a saját forrás terhére teljesített kiadásokat.

A támogatásokat az önkormányzatok szükség szerint kiegészíthetik saját forrásból.

A választási iroda a támogatásokról a részletező nyilvántartással összhangban az NVI elnöke részére elszámol (feladattípusú elszámolás), melynek alapja a tényleges kifizetések összege. Az elszámolás időpontjáig nem teljesült kiadásokról a kötelezettségvállalások alapján, szükség esetén időarányos költségmegosztással, költségbecsléssel kell elszámolni.

A feladattípusú elszámolás nyomtatványait és az elszámolás részleteit az NVI elnökének utasítása tartalmazza. Az elszámolást a HVI-nek a VPIR rendszerben kell elkészíteni.

A Pvr. 6. § (2) bekezdése alapján a fenti elszámolásokban bizonylatonként, jogcímenként be kell mutatni a támogatásokból ténylegesen a választás céljára fordított összegeket.

A Pvr. 4. §-a szerinti – választási irodák vezetői és tagjai részére megállapított – díjak fedezetét az NVI által kiszámított támogatások összege tartalmazza, azok kifizethetősége azonban az NVI elnökének az elszámolások elfogadásával összefüggő döntésétől függ. A díjakat az NVI elnökének elfogadását követően lehet kifizetni.

A feladattípusú elszámolásokban a tényleges kiadásokat, összhangban a belső számviteli nyilvántartásokkal, a normatív támogatások kapcsán teljeskörűen el kell számolni és bizonylatokkal alá kell támasztani, azokat az elnöki utasításban meghatározott záradékkal kell ellátni, figyelemmel az NVI által a pénzügyi fedezetekbe beépített többlet normatívákra is.

11.5. Elszámolási eljárás és határidők

A HVI vezetője a HVI részére megállapított támogatás felhasználásának ellenőrzésére a HVI tagjainak ad megbízást. Az ellenőrzés elsődleges célja, hogy a választásokhoz kapcsolódó kiadások kerültek-e elszámolásra, az elszámolás bizonylati alátámasztása megfelelő-e, a hatásköri szabályokat betartották-e. Az ellenőrzésnek ki kell terjedni a szabályozottságra és azok betartására is. A HVI tagok, köztük a választásigazgatásban jártas tagok megbízása biztosítja a pénzügyi tervezés, lebonyolítás, elszámolás operatív feladatai ellátásának szakmai megalapozottságát (pl. bizottsági tagok megválasztása, HVI tagok megbízása és pénzügyi megállapodások összhangja).

A HVI vezetője a szavazás napját követő tizenöt napon belül feladattípusú elszámolást készít az NVI elnöke részére. Az elszámolást a tanúsítvány és az alapbizonylatok elektronikus másolatával kell alátámasztani.

A TVI vezetője az NVI elnöke részére a szavazás napját követő harminc napon belül összesítő elszámolást készít a TVI részére biztosított pénzügyi fedezetről, továbbá összesítő elszámolást készít a HVI vezető által az NVI elnöke részére készített elszámolás és a saját elszámolása alapján.

A HVI tekintetében az elszámolások megalapozottságát a TVI ellenőrzi a szavazás napját követő huszonöt napon belül.

A többlettámogatások, többletköltségek indokoltságát a TVI tételesen megvizsgálja.

A támogatás felhasználásának és az elszámolások megalapozottságának ellenőrzése során a költségvetési támogatás ellenőrzésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A HVI elszámolását a TVI vezetője az informatikai rendszerben (VPIR) terjeszti fel az NVI elnökének. Az elszámolások elfogadásáról az NVI elnöke dönt, erről „Elszámolást elfogadó okirat” kerül kiállításra. Az NVI elnökének döntése alapján kerül folyósításra a választások pénzügyi fedezete, illetve lesz kifizethető a HVI vezetőjének és tagjainak díja.

11.6. A képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás sajátos pénzügyi feladatai

11.6.1. Pénzügyi fedezetének biztosítása

A Ve. 310. §-a valamint a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése feloszlásának kimondása, illetve feloszlata miatt tartandó időközi választás költségei megelőlegezésének részletes szabályairól szóló 21/2022. (X. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás esetén az érintett nemzetiségi önkormányzatnak saját forrásból kell biztosítania a Pvr. 2. és 4. melléklete szerinti normatívát – beleértve a felettes választási szerv számára meghatározott normatívát – és az egyéb költségeket.

Az időközi választás kifizetésére hatáskörrel rendelkező választási bizottság mellett működő HVI a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testület feloszlásától vagy feloszlásától számított 8 napon belül – a Pvr. alapján – a feloszlás, illetve feloszlata napja szerinti választópolgárok számának figyelembevételével megállapítja az időközi választás előkészítésének és lebonyolításának költségeit.

A költségek részeként a Pvr. 9. mellékletében meghatározott központi biztosítású nyomtatványok és választástechnikai eszközök, valamint azok kézbesítésének, szállításának költségét a HVI az NVI nyilatkozata alapján állapítja meg. A választások lebonyolításának tisztasága és biztonsága érdekében több olyan választási nyomtatvány (pl. központi értesítők, biztonsági jelekkel ellátott szavazólapok) és egyéb anyag (pl. szavazóurna) szükséges. Ezekhez további szolgáltatások kapcsolódhatnak, melyeket az NVI központilag rendel meg.

A megállapított megelőlegezendő költségekről a HVI – az IM rendeletben foglaltak szerint – haladéktalanul tájékoztatja a nemzetiségi önkormányzatot.

Az időközi választás előkészítésének és lebonyolításának költségeit a nemzetiségi önkormányzat a tájékoztatás kézhezvételétől számított 15 napon belül fizeti meg.

Az időközi választás valamennyi költség megelőlegezését követően tűzhető ki.

11.6.2. NVI-nél felmerülő kiadásainak megtérítése

A Pvr. 3. § (5) bekezdése alapján a jogszabályban meghatározott központi biztosítású nyomtatványok és választástechnikai eszközök, valamint azok kézbesítésének, szállításának a Pvr. 9. számú mellékletében foglalt tételeit és azok NVI honlapon közzétett egységárakkal számított költségét az NVI részére, számviteli bizonylat alapján kell megtéríteni.

Az egységárak elérhetősége:

https://www.valasztas.hu/documents/d/guest/kozponti_nyomtatvanyok_val_eszkozok_egysegarai

11.6.3. Pénzügyi elszámolása

Az időközi választás eredményének jogerőssé válását – ha az időközi választás jelöltek hiányában elmarad, a jelöltek bejelentésére rendelkezésre álló határidő elteltét – követően

- a) a HVI 15 napon belül,
- b) a TVI, illetve az NVI 50 napon belül

elszámolást készít a nemzetiségi önkormányzat számára.

A nemzetiségi önkormányzat az elszámolás kézhezvételétől számított 30 napon belül megfizeti a választási iroda számára az időközi választás előleget meghaladó többletköltségeit. Ha az elszámolás alapján az időközi választás költségei nem érik el az előleg összegét, a választási iroda 8 napon belül visszafizeti a különbözetet a nemzetiségi önkormányzat számára.

A Pvr. 2. illetve 4. mellékletében meghatározott normatívák szerinti választási költségvetés végrehajtásáról a HVI a TVI-nek beszámolót nyújt be. A beszámolót az NVI részére nem szükséges megküldeni.